

Polyamoriasta ihmissuhdeanarkiaan – monisuhteisuus suomalaisessa verkkojournalismissa

Milla Asikainen

Journalismin koulutusohjelma

<p>Tekijä tai tekijät Milla Asikainen</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2015</p>
<p>Raportin nimi ”Polyamoriasta ihmissuhdeanarkiaan – monisuhteisuus suomalaisessa verkkojournalismissa”</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 47 + 3</p>
<p>Opettajat tai ohjaajat Sari Tiiro</p>	
<p>Tässä tutkimuksessa selvitetään, miten suomalaisessa verkkojournalismissa käsitellään monisuhteisuutta. Aiheen käsittelyllä mediassa on suuri merkitys sen kannalta, millainen mielikuva vähemmistöstä muodostuu yhteiskunnassa. Mediakirjoituksilla on vaikutusta esimerkiksi siihen, millaisia stereotyyppioita vähemmistöstä on ja kuinka näkyvä se on.</p> <p>Tutkimukseen on valittu käsiteltäväksi viiden suomalaisen median viisi tuoreinta artikkelia, joskaan kaikissa niissä artikkeleita ei ollut ilmestynyt niin montaa. Aihetta tutkitaan kvantitatiivisen sisällönerittelyn ja laadullisen sisällönanalyysin avulla. Ensiksi mediatekstien sisältö on eritelty taulukkoon, jonka laadulliseen sisällönanalyysiin on valittu tarkasteltavaksi tekstien näkökulma, haastateltavien roolit, teksteissä käsitellyt suhdemuodot ja kuvat.</p> <p>Tulosten mukaan suuressa osassa artikkeleista näkökulma on ”miten ja miksi”, joten ne keskittyivät pitkälti kuvaamaan sitä, miksi monisuhteisuus on valittu ja miten onnistua siinä. Mukana on kuitenkin myös huomattava määrä muita näkökulmia, josta voisi päätellä aiheen olevan jo hieman tutumpi lukijoille. Kaikkiaan vain yksi juttu sisälsi kriittisen tai epäilevän näkökulman monisuhteisuutta kohtaan.</p> <p>Monisuhteiset pääsivät jutuissa ääneen omista asioistaan. Joissakin jutuissa oli mukana myös asiantuntijoita tukemassa heidän näkökulmaansa. Ylivoimaisesti eniten kirjoitettiin polyamoriasta, ja muita monisuhteisuuden muotoja näkyi jutuissa melko vähän. Polyamorian muotoja esiintyi jutuissa melko runsaasti, mutta eniten kuvattiin kolmen ihmisen välistä suhdetta – oli kyseessä sitten varsinainen kolmoissuhde tai laajempi suhdeverkosto.</p> <p>Kokijahaastateltavat esiintyivät kuvissa usein omalla naamallaan. Haastateltavien kumppaneita näkyi kuvissa vain vähän. Mikäli haastateltava ei ollut kuvissa tunnistettavissa, oli yleistä, että hän esiintyi joko vain etunimellään, hänen nimensä oli muutettu tai kumppanin nimi oli muutettu. Kuvituskuvat poikkesivat parisuhdejuttujen kuvastosta lähinnä siten, että kuvissa esiintyi myös kolmen ihmisen suhdekuvastoa.</p>	
<p>Asiasanat monisuhteisuus, polyamoria, sisällönanalyysi, vähemmistöt, seksuaalivähemmistöt</p>	

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Aineisto	3
2.1 Pohjahaastattelut	3
2.2 Lähdekirjallisuus.....	3
2.3 Artikkelit.....	4
3 Käsitteet	9
4 Tutkimusmenetelmät.....	12
4.1 Kvantitatiivinen taulukko.....	12
4.2 Laadullinen sisällönanalyysi	13
5 Tulokset.....	15
5.1 Juttujen näkökulmat.....	15
5.1.1 Yhteenvedo näkökulmista	26
5.2 Haastateltavien roolit	28
5.2.1 Yhteenvedo haastateltavien rooleista	31
5.3 Non-monogaamisten suhdemuotojen esittäminen jutuissa	32
5.3.1 Yhteenvedo non-monogaamisten suhdemuotojen esittämisestä ju- tuissa.....	37
5.4 Kuvat	38
5.4.1 Yhteenvedo kuvista	41
5.5 Yhteenvedo tuloksista	42
6 Pohdinta	45
6.1 Jatkotutkimusaiheet.....	45
6.2 Oma oppiminen opinnäytetyön aikana	46
Lähteet.....	47
Liitteet.....	48
Liite 1. Sisällönerittelyn taulukko 1	48
Liite 2. Sisällönerittelyn taulukko 2	49
Liite 3. Sisällönerittelyn taulukko 3	50

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön aiheena on monisuhteisuuden käsittely mediassa.

Monisuhteisuudella tarkoitetaan ihmissuhdemuotoa, jossa osapuolilla on rinnakkain useita intiimejä, kumppanuudellisia, romanttisia tai seksuaalisia ihmissuhteita. Olen rajannut työn käsittelemään eettistä monisuhteisuutta, jolloin uskottomuuteen keskittyvät tekstit jäävät opinnäytetyöni ulkopuolelle.

Valitsin työhön analysoitavaksi viiden eri median viisi opinnäytetyön aloittamishetkellä tuoreinta verkkoartikkelia. Valitsemani mediat ovat julkisrahoitteista mediaa edustava Yleisradio, levikiltään Suomen suurin sanomalehti Helsingin Sanomat, iltapäivälehti Ilta-Sanomat, yleisaikakausilehti Seura ja maakunnallinen päivälehti Länsi-Savo. Valitsin nämä mediat, jotta aineisto kuvaisi suomalaista mediamaisemaa mahdollisimman kattavasti. Analysoin opinnäytetyössä vain kirjoitettuja tekstejä ja niiden yhteydessä esiintyviä kuvia. Kaikissa medioissa viiden tekstin määrä ei täyty.

Olen käyttänyt opinnäytetyössäni sekä kvantitatiivisen että kvalitatiivisen tutkimuksen menetelmiä. Ensiksi olen eritellyt mediatekstien sisällön taulukkoon, josta olen valinnut laadulliseen sisällönanalyysiin tarkasteltavaksi tekstien näkökulman, haastateltavien roolit, teksteissä käsitellyt suhdemuodot ja kuvat.

Keskeisiä tiedonlähteitani ovat muun muassa Polyamoria- ja monisuhteisuusyhdistyksen verkkosivut, Polyamoria- monisuhteisuusyhdistyksen laatima ”Polyamoria sote-alan ammattilaisille”-opas sekä aiheen klassikkoteoksena pidetty Franklin Veauxin ja Evelyn Rickertin ”More Than Two”-kirja.

Sillä, kuinka mediassa käsitellään monisuhteisuutta, on suuri vaikutus monisuhteisten ihmisten asemaan yhteiskunnassa. Merkitystä sillä on esimerkiksi sen kannalta, kuinka näkyvä vähemmistö on, ja millaisia stereotyyppioita siihen liittyy. Kun tarkastelee esimerkiksi Helsingin Sanomien, Ylen tai Ilta-Sanomien juttuarkistoa monisuhteisuudesta, on myös huomattavissa, että viime vuosien aikana aiheen näkyvyys mediassa on kasvanut huomattavasti. Esimerkiksi Helsingin Sanomien sivuilla hakusanalla ”polyamoria” löytyy vuonna 2018 yhdeksän juttua, kun taas vuonna 2017

neljä artikkelia, vuonna 2016 kaksi artikkelia ja vuonna 2015 kolme artikkelia. Ilta-Sanomien sivuilla samalla hakusanalla on vuonna 2018 julkaistu kolme juttua, vuonna 2017 kaksi, vuonna 2016 yksi ja sitä ennen kokonaisuudessaan vain yksi juttu vuonna 2012.

2 Aineisto

2.1 Pohjahaastattelut

Vuonna 2017 haastattelin monisuhteisia ihmisiä siitä, kuinka he kokivat elämäntapaansa käsiteltävän mediassa. Koska kuitenkin lopulta aloitin opinnäytetyön työstämisen vasta vuonna 2019, ovat haastattelut vanhentuneita käytettäväksi tässä tutkimuksessa. Olen saanut niistä silti pohjatietoa ja näkökulmia aiheeseen.

2.2 Lähdekirjallisuus

Monisuhteisuuden perehtyäkseen olen tutustunut Polyamoria – monisuhteisuusyhdistyksen verkkosivuihin, Heli Tikkasen opinnäytetyöhön ”Polyamoria – monisuhteisuuden rajat ja käytännöt” ja Nita Taivalojan pro gradu-tutkielmaan ”Oikeus kuulua, näkyä ja olla olemassa – diskurssianalyttinen näkökulma monisuhteisten palvelukohtaamistarinoihin” ja Polyamoria – monisuhteisuusyhdistyksen ”Polyamoria sote-alan ammattilaisille”-oppaaseen. Lisäksi olen lukenut Lea J Seguinin (Quebecin yliopisto Montrealissa) tutkimuksen ”The good, the bad, and the ugly: Lay attitudes and perceptions of polyamory” (seksologia), sekä aiheen klassikkoteoksena pidetyn Franklin Veauxin ja Evelyn Rickertin ”More Than Two”-kirjan.

Sisällönanalyysiin olen perehtynyt Jouni Tuomen ja Anneli Sarajärven ”Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi” teoksen avulla ja tutustunut sen soveltamiseen käytännössä lukemalla Tuovi Mäkiperen pro gradu-tutkielman ”Maininnan arvoista – suomenruotsalaisuuden esittäminen Aamulehdessä” (journalistiikka). Näkökulmaa olen määritellyt Tieteen Termipankin sekä Jyväskylän yliopiston Koppa-sivuston määritelmien avulla.

Lisäksi olen hakenut vertailukohtaa aiheeseen perehtymällä Olli-Pekka Asikaisen opinnäytetyöhön ”Miten seksuaalivähemmistöt esitetään mediassa?” (journalismi).

2.3 Artikkelit

Valitsin opinnäytetyöni tarkasteltavaksi viisi mahdollisimman laajasti suomalaista mediamaisemaa edustavaa mediaa. Valitsemani mediat ovat julkisrahoitteinen Yleisradio, Suomen levikiltään suurin sanomalehti Helsingin Sanomat, lukijamäärältään Suomen suurin digitaalinen media, iltapäivälehti Ilta-Sanomat, yleisaikakausilehti Seura ja maakunnallinen päivälehti Länsi-Savo.

Valitsin jokaisesta mediasta viisi tuoreinta kirjoitettua juttua, mutta jätin pois sellaiset jutut, joissa monisuhteisuus tai sen alatyypit esiintyy vain mainintana. Alla listat artikkelista medioittain:

Yle

1. Polyamorinen, sterilisoitu pan-seksuaali Siiri Enoranta: ”Minua ei leimojen lyöminen häiritse tippaakaan, mutta silti haluaisin nyt ryömiä maan alle” (Anna-Reeta Eksymä, 25.3.2019)
 - Juttu on Ylen dokumenttiohjelman pohjustus. Se kertoo Finlandia-palkitusta kirjailijasta, Siiri Enorannasta, joka on polyamorinen sterilisoitu panseksuaali. Juttu keskittyy siihen, miksi Enoranta lähti dokumenttiprojektiin mukaan, ja siihen mitkä ovat hänen tunteuksensa siitä jälkikäteen.
2. Metamuruja ja polypalloja – onnistunut polyamoria vaatii uusia sanoja ja vastuottoa omasta käytöksestä (Paula Tiessalo, 28.12.2018)
 - Juttuun on haastateltu Monisuhteisuus – polyamoria ry:n kouluttajaa Markus Ojaa. Siinä käsitellään ennen kaikkea sitä, mitä onnistunut monisuhteisuus ja ylipäänsäkin intiimisuhde vaatii. Jutussa on käsitelty myös polyamorian perusteoksen Kahta kauniimminkin-kirjan suomennosta ja haastateltu suomentaja Eeva Talvikalliota.
3. ”Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen” – Mirkalle oikea suhdemuoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta (Hilkka Nevala, 10.12.2018)
 - Toimittaja Hilkka Nevala on käynyt monisuhteisten ihmisten saunaillassa haastattelemassa heitä elämäntavastaan. Jutussa haastateltavina soolopolyamorikko Mirka Kaskenviita, Monisuhteisuus – polyamoria ry:n aktiivi

Markus Oja, suhdeanarkisti ja polyamorikko Alex Tuomi ja polyamorikko Timo Salminen.

4. Monisuhteiset jännittävät elämäntapaansa käydessään neuvolassa, terapiassa ja lääkärissä – Timo Jousimo, 35, asioi päiväkodissa kolmen vanhemman porukassa (Janne Ahjopalo, 8.12.2018)
 - Jutussa käsitellään monisuhteisten ihmisten palvelukohtaamiskokemuksia. Haastateltavana on polyamorinen Timo Jousimo sekä aiheesta pro gradu-tutkielman tehnyt Nita-Helena Taivaloja, neuvolapalveluiden esimies Marja Koivisto, SEXPO:n kliininen seksologi ja viestintäpäällikkö Tiina Vilponen sekä ylitarkastaja Aija Salo yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistosta.
5. Miten käy arjen hellyydelle, kun yhdellä ihmisellä on samassa asunnossa kaksi kumppania – ”Toisen kumppanin läsnäollessa läheisyyden taso oli sama kuin vanhemmat olisi läsnä” (Johanna Laakkonen, 6.7.2018)
 - Jutussa kerrotaan monisuhteisten Juuso Kekkosen ja Hanna Liljebladin elämästä ja siitä, kuinka he ovat päätyneet valitsemaan monisuhteisuuden elämäntavakseen. Juttuun on haastateltu myös Väestöliiton vastaavaa psykoterapeuttia ja seksologian vastaavaa asiantuntijaa.

Ensimmäinen artikkeli on esittely Ylen dokumentista, loput puolestaan ilmiöjuttuja.

Ilta-Sanomat

1. Mia vapautui nelikymppisenä seurustelemaan samaan aikaan usean naisen ja miehen kanssa – äidin sanat jäivät mieleen (Noora Valkonen, 3.4.2019)
 - Jutussa nelikymppinen Mia kertoo elämästään soolopolyamorikkona ja siitä, mikä siihen on johtanut.
2. Lotalla ja Valolla on useita kumppaneita: ”Näin yhtä joka toinen ja toista joka toinen viikonloppu. Kolmannen kanssa näimme keskellä viikkoa” (Noora Valkonen, 26.3.2019)
 - Artikkelissa kämppikset 26-vuotias Lotta ja 30-vuotias Valo kertovat polyamorisesta elämäntavastaan ja siihen johtaneista tekijöistä.
3. Leidi Kujanpää ilmoitti miehelleen, ettei pysty enää yksiavioiseen suhteeseen – nykyään hänellä on neljä poikaystävää ja kaksi tyttöystävää (Taiga Häkkinä, 1.3.2019)

- Jutussa paneudutaan Leidi Kujanpään polyamorisen verkoston eli poly-pallon elämään. Kujanpää kertoo artikkelissa myös, kuinka hänestä tuli polyamorinen.
4. Paula on suhteessa sekä Antin että Erkin kanssa – nyt heillä on yhteinen lapsi ”En tiedä, kumpi heistä on isä, emmekä aio selvittää sitä” (Taiga Häkkinen, 22.2.2019)
 - Artikkelissa kerrotaan millaista on Paula Hasselin polyamorisen lapsiperheen elämä ja arki.
 5. Markuksella on kaksi vakituista parisuhdetta ja kolmas aluillaan – näin hän on selvittänyt suhdekuvion lapsilleen (Noora Valkonen, 20.12.2018).
 - Jutussa Monisuhteisuus – polyamoria ry:n kouluttaja Markus Oja kertoo monisuhteisesta elämäntavasta sekä yleisesti että oman elämänsä kautta. Oja kommentoi myös monisuhteisuuteen liittyviä ennakkoluuloja ja yhteiskunnallisia ongelmia. Juttuun on haastateltu myös monisuhteisten ihmisten palvelukohtaamiskokemuksista pro gradu-tutkielman tehnyttä Nita-Helena Taivalojaa.

Kaikki Ilta-Sanomien artikkelit ovat ilmiöjuttuja.

Helsingin Sanomat

1. ”Siivooja Anna-Maija Leinonen näki keskiluokkaiset kodit ja päätti elää toisin – ”Kaikkien lempiväri on valkoinen ja kaikilla on samat esineet”” (Kira Gronow, 9.11.2018)
 - Kyseessä on henkilöjuttu siivooja ja kirjailija Anna-Maija Leinosesta. Leinonen kertoo jutussa useammalla tapaa normeja rikkovasta elämäntavastaan. Leinonen asuu yhdessä aviomiehensä kanssa, mutta heidän välillään ei ole enää romanttista suhdetta. Samassa taloudessa asuu myös Leinosen ja hänen miehensä yhteinen lapsi sekä miehen uusi kumppani. Koska Leinonen ja hänen miehensä eivät ole enää intiimisuhteessa keskenään, on kiistanalaista, voiko kuviota laskea monisuhteisuuden piiriin. Valitsin jutun kuitenkin mukaan, sillä se esittelee poikkeavan tavan elää perhe-elämää, ja siinä verrataan Leinosen elämäntapaa polyamoriaan.
2. Yksiavioisuus on yhä arvostettua – toivon sen säilyvän korkeimpana ihanteena (Veikko Pöyhönen, 11.8.2019)

- Juttu on yleisönosastokirjoitus, jossa toivotaan, että yksiavioisuus pysyisi korkeimpana ihanteena ja verrataan monogamiaa vastuulliseen monisuhteisuuteen.
3. Se, että parisuhteessa on lupa harrastaa seksiä vain toistensa kanssa, ei ole enää itsestäänselvyys – ja se on hyvä asia kaikille (Kyösti Niemelä, 27.9.2018)
 - Kyösti Niemelän kolumni ottaa kantaa siihen, mitä lisääntynyt puhe erilaisista suhdemuodoista voi tarjota paitsi monisuhteisille myös monogamialle.
 4. Vanhemman naisen ja nuoren miehen suhteessa vain toinen osapuoli voi saada lapsia – Marjo Vilkkonen käsittelee polyamoriaa esikoisromaanissaan (Anni Valtonen, 8.8.2018)
 - Juttu on kirja-arvostelu, joka käsittelee Marjo Vilkon ”Vilpitön sydän”-romaanin. Romaani kertoo vanhemman naisen ja nuoremman miehen suhteesta, jossa polyamoriaan ryhdytään, koska nainen ei voi enää saada lapsia.
 5. Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää (Annina Vainio, 8.8.2018)
 - Juttu keskittyy kuvamaan polyamorisen kolmion, Arin, Lillin ja Tommin elämää – heidän historiaansa, nykyisyyttään ja etenkin perhe-elämää. Juttuun on haastateltu myös psykologi Lea Mattilaa sekä Polyamoria – monisuhteisuus ry:n puheenjohtaja Aisla Uuttua.

Vaikka kirja-arvostelu, kolumni ja yleisönosastokirjoitus eivät ole helposti verrattavissa opinnäytetyön muihin artikkeleihin, halusin sisällyttää ne mukaan. Kirja-arvostelussa luodaan kuvaa monisuhteisuudesta esimerkiksi sen kautta, miten siitä puhutaan ja mitä asioita kirjassa esiintyvistä järjestelystä kerrotaan. Kolumnissa ja yleisönosastokirjoituksessa monisuhteisuuteen otetaan aineiston muista teksteistä poiketen selvästi kantaa, jonka vuoksi halusin sisällyttää ne mukaan.

1. Enkeli-Elisasta kirjoittanut Minttu Vettenterä elää kahden miehen kanssa polyamorisessa suhteessa: ”Miesten erilaisten työaikojen vuoksi parisuhdeaikaa järjestyy” (Linda Rantanen, 2.12.2018).
 - Seuran ainut monisuhteisuutta käsittelevä artikkeli on henkilöjuttu, joka kertoo kirjailija Minttu Vettenterästä. Jutussa suureen rooliin nousee Vettenterän polyamorinen perhe-elämä.

Länsi-Savo ei ole julkaissut yhtään kirjoitusta monisuhteisuudesta.

3 Käsitteet

Monisuhteisudella tarkoitetaan suhdemuotoa, joissa yksi ihminen voi olla intiimissä suhteessa useamman kuin yhden muun ihmisen kanssa yhtä aikaa. Eettisen monisuhteisyyden kattokäsitteen alle lukeutuvat muun muassa polyamoria, swingaus ja avoimet suhteet. (Polyamoria – monisuhteisyys ry sekä kirjoittajat, Sanasto.)

Joskus monisuhteisyyden synonyyminä käytetään sanaa **polyamoria** (Tikkanen, 2016, 5), mutta se on itse asiassa monisuhteisyyden alatyyppejä (Polyamoria – monisuhteisyys ry sekä kirjoittajat, Tietoa polyamoriasta). Sana polyamoria tulee kreikan kielen sanoista poly, ”monia” ja amor, ”rakkaus”. Sillä tarkoitetaan intiimejä ihmissuhteita koskevaa ajattelu- ja elämäntapaa, joka sallii elämisen seksuaalisessa ja romanttisessa suhteessa monen ihmisen kanssa yhtä aikaa. Polyamoriassa kaikki osapuolet ovat tietoisia toisistaan. Se voi olla osa yksilön identiteettiä seksuaalisen suuntautumisen tapaan tai tapa toteuttaa romanttisia ihmissuhteita ilman identiteettiä kiinnittämistä. Etuliitteellä **poly** kuvataan polyamoriaan liittyvää asiaa, tai ilmiötä tai tietyn asian tai ilmiön polyamorista luonnetta. Sitä käytetään myös lyhenteenä polyamorista henkilöstä. (Polyamoria – monisuhteisyys ry sekä kirjoittajat, Sanasto.)

Avoin/suljettu-määritteitä käytetään kuvaamaan suhteen jonkin osa-alueen tilaa. Jos suhde on romanttisesti avoin, se sallii romanttiset suhteet muihin ihmisiin. Esimerkiksi seksuaalisesti suljettu suhde taas ei salli seksiä muiden osapuolten kanssa. **Avoin suhde** on myös vakiintunut termi suhteelle, jossa seksuaalista kanssakäymistä muiden ihmisten kanssa ei ole rajoitettu, mutta romanttista kanssakäymistä ja rakkaussuhteiden muodostamista on. (Polyamoria – monisuhteisyys ry 2018, 2.)

Monogamia eli yksiavioisuus on avioliiton muoto, jossa ihmisellä on vain yksi aviopuoliso. Termiä käytetään myös yleisesti ihmissuhdemuodosta, jossa yhdellä ihmisellä on vain yksi kumppani, ja jossa romanttinen ja seksuaalinen kanssakäyminen tapahtuu ainoastaan tämän kumppanin kanssa. **Sarjamonogamialla** tarkoitetaan ihmissuhdekäytäntöä, jossa solmitaan monogaaminen suhde yhden ihmisen kanssa kerrallaan, mutta samalla ihmisellä voi olla useita monogaamisia suhteita peräjäälkeen. (Polyamoria – monisuhteisyysyhdistys ry sekä kirjoittajat, Sanasto.)

Monogaaminen normi on ajatusmalli ja kirjoittamaton sääntö yhteiskunnassa ja kulttuurissa, jonka mukaan ihmiset kiinnostuvat seksuaalisesti vain yhdestä sukupuolesta ja vain monogaamiset suhteet ovat “normaaleja”, “luonnollisia” ja “hyviä” ihmissuhteita (Polyamoria – monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanastovälilehti).

Ihmissuhdeanarkialla tai **suhdeanarkialla** tarkoitetaan ihmissuhdefilosofiaa ja/tai -käytäntöä, jossa korostetaan ihmisen vapautta ryhtyä minkälaiseen suhteeseen tahansa kenen kanssa tahansa. Ihmissuhteita ei luokitella, aseteta hierarkioihin tai rajoiteta velvoitteilla tai vastuilla. Ihmissuhdeanarkistit eivät välttämättä tee selvää eroa kumppaneiden ja muiden ihmissuhteiden välille. (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 2.)

Parinvaihto eli **swinging** on seksin harrastamista muun kuin oman kumppanin kanssa yhteisymmärryksessä siten, ettei kummallakaan osapuolella ole aikomusta muodostaa romanttisia suhteita. Usein parinvaihtoa harrastetaan kontrolloiduissa konteksteissa kuten bileissä tai kodeissa ja sitä harjoittavat pariskunnat yhdessä ja yhteisestä päätöksestä. (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 2.)

Aromanttinen henkilö kokee hyvin vähän tai ei koe ollenkaan romanttisia vetovoimaa kuten ihastumista. Hänen tarpeensa solmia romanttisia ihmissuhteita on vähäinen tai sitä ei ole. Aromanttisiksi itsensä määrittelevät ihmiset voivat kuitenkin muodostaa ei-romanttisia suhteita paitsi aromanttisten, myös romanttista vetovoimaa kokevien ihmisten kanssa. **Aseksuaali** puolestaan ei koe seksuaalista vetovoimaa tai kokee sitä hyvin vähän. Samoin aseksuaalin tarve seksuaaliselle kanssakäymiselle on joko vähäinen tai sitä ei ole. (Polyamoria – monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanasto.)

Soolopoly on polyamoriseksi identifioituva henkilö, joka ei halua tehdä suhteissaan sellaisia sitoumuksia, jotka kietoisivat hänen elämänsä merkittävässä määrin yhteen kumppaneiden elämien kanssa. Tällaisia sitoumuksia voivat olla esimerkiksi yhteinen koti tai yhdistetty talous. (Polyamoria- monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanasto.)

Metamurulla (engl. metamour) tarkoitetaan kumppanin toista kumppania, joka ei ole itselle kumppani (Polyamoria- monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanasto).

Polypallolla, polyverkostolla ja tähtikuviolla tarkoitetaan toisiinsa erilaisin kumppanuus- ja metamurusuhtein kytkeytyvien ihmisten muodostamaa ihmissuhdeverkostoa tai ihmissuhdeverkoston tiettyä osaa (Polyamoria- monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanasto; Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 8). Edellä luetellut termit ovat suomalaisia vastineita englanninkielisen polyamoriayhteisön termille **polycule** (Polyamoria- monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanasto-välilehti).

Kolmisuhteessa (eng. triad) kolme ihmistä muodostaa suhteen, jossa usein yhdellä henkilöllä on kaksi kumppania, jotka eivät ole suhteessa keskenään. Harvinaisemmassa versiossa kaikki kolme ovat suhteessa keskenään. (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 9.)

Primäärikumppani tai **ensisijainen kumppani** (engl. primary partner) on hierarkkisissa ihmissuhteissa se kumppani, jonka tarpeet huomioidaan ensin ja jolla on valtaa rajoittaa kumppaninsa muita, **toissijaisia suhteita** ja tehdä niitä koskevia päätöksiä (Polyamoria – monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanasto-välilehti).

Myötäilo on iloa, jota ihminen kokee saadessaan todistaa kumppaninsa toisesta intiimistä ihmissuhteestaan saamaa iloa, nautintoa ja tyydytystä (Polyamoria – monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Sanasto-välilehti).

4 Tutkimusmenetelmät

4.1 Sisällön erittely taulukolla

Käytän opinnäytetyössäni kvantitatiivista taulukkoa sisällön erittelyyn (ks. liitteet). Valitsin eriteltäviksi asioita, joita pidin tärkeinä tutkimuksen kannalta ja jotka toistuivat useissa jutuissa. Ensimmäisenä taulukossa on kirjattuna artikkelin nimi, julkaisuajankohta, julkaisumedia ja juttutyyppi. Julkaisuajankohdat kertovat, kuinka pitkällä aikavälillä vaaditut viisi artikkelia on julkaistu eli kuinka paljon mediassa on aiheesta kirjoitettu. Juttutyyppi puolestaan antaa osviittaa siitä, minkälaisia juttuja aiheesta on kirjoitettu ja kuinka monipuolisesti.

Seuraavina kohtina taulukossa ovat kirjoittaja ja näkökulmat. Kirjoittaja ei ole mukana pelkästään merkkäämassa jutun tekijää, vaan tarkoitukseni on myös selvittää, kuinka paljon samat toimittajat kirjoittavat aiheesta. Näkökulman koen erityisen tärkeäksi eriteltäväksi, sillä se kertoo hyvin paljon siitä, miten monipuolisesti ja ylipäänsä millä tavoin monisuhteisuudessa mediasta puhutaan – esimerkiksi vahvistetaanko ennakkoasenteita vai puretaanko niitä.

Seuraavaksi siirryn tarkastelemaan jutussa esiintyviä suhteita. Olen eritellyt erikseen suhdemuodon, suhteen osapuolten iät, sukupuolet ja sen millaisia seksuaalisia suuntautumisia suhteissa on. Koska monisuhteisuus kattaa laajan kirjon erilaisia suhdemuotoja (Polyamoria – monisuhteisuus ry sekä kirjoittajat, Tietoa polyamoriasta), koen tärkeäksi tutkia, millaisia suhdemuotoja mediassa esiintyy. Myös se, mitä sukupuolia ja seksuaalisia suuntautumisia monisuhteisuutta käsittelevissä jutuissa näkyy ja minkä ikäisiä jutuissa esiintyvät henkilöt ovat, vaikuttaa monisuhteisuudesta piirtyvään kuvaan.

Haastateltavien nimet koin tärkeäksi eritellä, jotta selviäisi, kuinka paljon samoja haastateltavia käytetään ja ovatko haastateltavat ylipäänsä mukana omilla nimillään. Olen eritellyt myös haastateltavien roolit, joita jutuissa ovat kokija, asiantuntija ja yhdistyksen aktiivi. Kokijalla tarkoitan henkilöä, joka kertoo itse omasta monisuhteisuudestaan ja asiantuntijalla esimerkiksi monisuhteisuudesta kertovaa

seksologia. Yhdistyksen aktiivi puolestaan on henkilö, joka kertoo monisuhteisuudesta yhdistyksen näkökulmasta, mutta joka ei ole varsinainen asiantuntija.

Lisäksi erittelin juttujen kuvia: onko niissä kuvia ylipäänsä ja mitä niissä esiintyy. Se, ovatko haastateltavat mukana jutussa omilla kasvoillaan voi kertoa siitä, miten paljon leimautumista pelätään. Myös sillä, millaisia kuvituskuvia jutussa käytetään, on merkitystä sen kannalta, millainen mielikuva monisuhteisuudesta syntyy.

Käsitteet on mielenkiintoinen kohta sen vuoksi, että ne selvästi ovat yhä muotoutumassa. Esimerkiksi Paula Tiessalon Ylessä joulukuussa 2018 julkaistussa ”Metamuruja ja polypalloja – onnistunut polyamoria vaatii uusia sanoja ja vastuunottoa omasta käytöksestä” –jutussa käsitellään Kahta kauniimminkin-kirjan suomennosprosessia, jossa suomentaja Eeva Talvikallio määritteli kirjaan suomenkielisiä käsitteitä Polyamoria –monisuhteisuusyhdistyksen auttamana. Myös Tikkasen pro gradu-tutkielman (2016, 74) mukaan esimerkiksi polyamorikkojen keskuudessa on myös kamppailua siitä, mitä polyamoria oikeastaan on, ja sen sisältö ja määrittely ovat jatkuvan väittelyn ja keskustelun kohteena.

Viimeisenä olen eritellyt taulukossa ennakkoluulot: sen käsitelläänkö niitä, ja mitä ennakkoluuloja on mainittu. Tarkoitukseni on ollut selvittää, puhutaanko ennakkoluuloista, pyritäänkö niitä purkamaan ja esiintyykö niitä jutuissa.

Juttu	Julkaistu	Media	Juttutyyppi	Kirjoittaja	Näkökulmat	Suhdemuoto	Avoim/suljettu	Sukupuolet suhteissa	Seksualliset suuntautumis	Haast. nimet	Haast. iät	Haast. roolit	Kuvat	Käsitelläänkö ennakkoluuloja?	Mainitut ennakkosenteet ja -luulot
Mia vapautui nelikymppisenä seurustelemaan samaan aikaan usean naisen ja miehen kanssa – äidin sanat jäivät mieleen	3.4.2019	Sanomat	Ilta-ilmiöjuttu	Noora Valkonen	Mitä monisuhteisuus vaatii onnistuakseen? (avoin keskustelu, vastuunotto) Miksi haastateltava on monisuhteinen? (monisuhteinen identiteetti, vapaus)	soolopolymoria	avoin	naisia ja miehiä	lesbosuhteita, heterosuhteita	Mia (sukunimeä ei mainittu)	Mia: 40	kokija	1 kuva: haastateltavan kuva, kasvoja ei näy	kyllä	ei mainittu

4.2 Sisällönanalyysi

Saadakseni artikkeleista pelkkää erittelyä tarkempaa ja syvällisempää tietoa olen valinnut tutkimusmenetelmäkseen sisällönanalyysin. Sisällönerittelyn pohjalta olen valinnut tarkasteltavakseni sisällönanalyysiin juttujen näkökulmat, jutuissa esiintyvät suhdemuodot, haastateltavien roolit ja jutuissa esiintyvät kuvat. Näitä olen tutkinut teemoittelemalla. Tuomi ja Sarajärvi kertovat kirjassaan ”Laadullinen tutkimus ja

sisällönanalyysi” (2009, 93) teemoittelussa painottuvan se, mitä kustakin teemasta on sanottu. Pilkoin ja ryhmittelin aineistoa siis erilaisten aihepiirien mukaan, mikä mahdollistaa vertailun. Analyysini on aineistolähteistä, sillä olen määritellyt teemat aineiston pohjalta.

Tieteen termipankin mukaan näkökulma tarkoittaa kirjallisuudentutkimuksessa havaintoasema tai käsitteellinen asema, josta tapahtumat kerronnassa esitetään. Se voi olla pysyvä tai vaihtuva. (Tieteen termipankki, hakusana: näkökulma.)

Jyväskylän yliopiston Koppa-sivuston mukaan näkökulmalla tarkoitetaan tutkimusta tehdessä teoriaa yleisempää tapaa lähestyä aihetta tarkastelemalla sitä tietystä tulokulmasta ja painottamalla tutkimuksessa tietynlaisia asioita tai kysymyksenasetteluja. Näkökulmalla voisikin sanoa olevan on paljon samaa kuin tutkimuskysymyksellä tutkimuksessa. Sen voisi sanoa tarkoittavan sitä, mihin kysymykseen kirjoitetulla jutulla tai tutkimuksella etsii vastausta. Näkökulma on siis tietynlainen rajaus.

Suhdemuodot käsittävät tässä työssä paitsi usein jutuissakin määritellyt käsitteet myös (Esim. polyamoria, avoin suhde jne.) itse jutuista löytämäni toistuvat suhde- tai perhemuodot, joita jutuissa ei kuitenkaan suoraan välttämättä ole nimetty. Haastateltavien roolit olen määritellyt sen mukaan, elääkö ihminen itse monisuhteisuuutta, puhuuko siitä tai jostain muusta asiasta jonkinlaisesta auktoriteettiasemasta.

Kuvat olen teemoitellut sen mukaan keitä ja mitä niissä esiintyy, ja ovatko niissä esiintyvät ihmiset tunnistettavissa.

5 Tulokset

5.1. Juttujen näkökulmat

Juttujen näkökulmat eivät kaikissa tapauksissa ole selkeitä, ja joistain jutuissa löytyy useampi näkökulma. Useissa jutuista keskitytään perusasioihin: esimerkiksi siihen, miksi henkilö on valinnut monisuhteisuuden tai mitä se vaatii onnistuakseen. Olen sisällyttänyt nämä jutut yhteen ”miten ja miksi” – näkökulmaan, sillä jutuissa, joissa käsitellään sitä, miten monisuhde toimii, käsitellään yleensä myös sitä, miksi suhdemuoto on valittu.

Kaikkiaan kuudessa jutussa on tämä näkökulma. Alla taulukossa on nähtävissä, mitä haastateltavat kertoivat onnistuneen monisuhteisuuden vaativan niissä jutuissa, jotka sisältävät ”miten ja miksi” – näkökulman.

Mitä monisuhteisuus vaatii onnistuakseen?	Lukumäärä
Avoim keskustelu	6
Ajankäytön hallinta	4
Vastuunotto	4
Itsetutkiskelu	3
Jaettu sanasto	1
Osapuolten hyvinvointi	1

Jokaisessa jutussa korostetaan avoimen keskustelun merkitystä suhteiden osapuolten välillä. Ilta-Sanomien artikkelissa ”Markuksella on kaksi vakituista parisuhdetta ja kolmas aluillaan – näin hän on selittänyt suhdekuvion lapsilleen” (20.12.2018) se ei nouse esiin suoraan, mutta jutussa puhutaan kuitenkin yhdessä räätälöinnistä ja viestintätaitojen tärkeydestä, jotka laskisin keskustelun piiriin kuuluviksi.

Ajanhallinta mainitaan tärkeäksi asiaksi neljässä artikkelissa. Kaikki haastateltavat eivät olleet ajanhallinnan tärkeydestä samaa mieltä, sillä Ilta-Sanomissa (3.4.2019) Mia puhuu

ajankäytöstä ennemminkin asiana, josta ei kannata ottaa stressiä:

”Siitä, kuinka usein kutakin näkee, on turba ottaa stressiä.

– Näemme silloin kun ehdimme, viestittelemme ja jaamme tietyt pienet hetket yhdessä. Mibinkään ei ole kiire.”

Neljässä jutussa nousee esiin myös vastuunotto. Sen piiriin olen sisällyttänyt vastuun ottamisen paitsi toiminnastaan myös esimerkiksi tunteistaan. Ilta-Sanomien jutussa ”Mia vapautui nelikymppisenä seurustelemaan useamman miehen ja naisen kanssa – äidin sanat jäivät mieleen” (3.4.2019) puhutaan vastuun ottamisesta nimenomaan itsestään ja omista tunteistaan:

”Välillä tulee yksinäisiä hetkiä, joskus mustasukkaisuuden tunteitakin, mutta Mia käsittelee ne omalla tavallaan.

– Sitten vaan sydän avoinna ja rohkeasti, ei siinä muu auta. Jos haluaa iloa ja rakkautta, sitä pitää myös antaa.”

Se tulee lähelle itsetutkiskelua, joka nousee esille kolmessa jutussa. Näissä jutuissa puhutaan omien tunteiden ja ajatusten tutkistelusta sekä kyseenalaistamisesta. Esimerkiksi Ylen jutussa ”Miten käy arjen hellyydelle, kun yhdellä ihmisellä on samassa asunnossa kaksi kumppania? ”Toisen kumppanin läsnäollessa läheisyyden taso oli sama kuin vanhemmat olisivat läsnä” (6.7.2018) Juuso Kekkonen kertoo joutuneensa ”ohjelmoimaan aivonsa uudelleen” käsitellessään ajatuksia siitä, että muut ihmiset jakaisivat tunteita hänen kumppaninsa kanssa.

Avoimen keskustelun, ajankäytön hallinnan, vastuunoton ja itsetutkiskelun lisäksi nousevat esiin vielä jaettu sanasto ja osapuolten hyvinvointi, kumpikin yhdessä jutussa.

Haastateltavat kertoivat monia syitä monisuhteisuudelle tai suhdemuodon positiivisia puolia. Yleisimpiä syitä olivat monisuhteiden identiteetti sekä ihmissuhteiden rikastuminen ja moninaisuus.

Miksi kokija on monisuhteinen?	Lukumäärä
---------------------------------------	------------------

Monisuhteinen identiteetti	4
Ihmissuhteiden rikastuminen ja moninaisuus	4
Vapaus	3
Tunteiden syntyminen useampaa ihmistä kohtaan	1
Rakkauden, turvan ja tuen määrän lisääntyminen	2
Avoimuus ja yhteisöllisyys	1

Monisuhteinen identiteetti nousi esiin kaikkiaan neljässä jutussa, samoin kuin ihmissuhteiden rikastuminen ja moninaisuus. Vapaus sen sijaan mainittiin kolmessa jutussa. Vain yhdessä jutussa monisuhteisuuden on päädytty sen tuloksena, että henkilölle on syntynyt tunteita useampaa henkilöä kohtaan. Näiden lisäksi Ilta-Sanomien jutussa ”Leidi Kujanpää ilmoitti miehelleen, ettei pysty enää yksiavioiseen suhteeseen – nykyisin hänellä on neljä poikaystävää ja kaksi tyttöystävää” mainittiin monisuhteisuuden parhaiksi puoliksi rakkauden, turvan ja tuen lisääntyminen sekä avoimuus ja yhteisöllisyys (1.3.2019).

Monisuhteisella identiteetillä tarkoitan sitä, että henkilö kokee monisuhteisuuden osaksi minuuttaan. Haastateltavan elämä on voinut muuttua monilta osin sen jälkeen, kun hän on ”tullut kaapista ulos”. Esimerkiksi Leidi Kujanpää kertoo Ilta-Sanomien artikkelissa (1.3.2019), että joutui eroamaan ex-miehestään, sillä tämä ei ollut Kujanpään tapaan monisuhteinen:

”Kujanpää kertoo, että hänen entinen aviomiehensä reagoi uutiseen lopulta hyvin. Mies lupautui Kujanpään mukaan polyamoria-leirille, jossa subdemuotoon tutustuttiin, mutta mies ei kuitenkaan ollut kiinnostunut monisuhteisuudesta.

– Hän ymmärsi leirillä, että tämä ei ole minun syyntä. Tämä on vain minun tapani olla. Pystyimme eroamaan kivuttomasti hyvinä ystävinä.”

Monisuhteista identiteettiä korostavat haastateltavat usein painottivat myös vapautta

elää omalla tavallaan. Vapaus korostuu vahvasti esimerkiksi Ilta-Sanomien artikkelissa soolopolyamorikko Miasta (3.4.2019), jossa Mia kuvailee soolopolyamoriaansa seuraavasti:

”Saan pitää oman elämän ja se on jo näyttänyt keivoimmat puolensa. Asun yksin ja se sopii minulle parhaiten. Yhteisasujaksi minusta ei enää ole.”

Vapaus mainittiin monisuhteisille ihmisille tärkeäksi arvoksi myös Heli Tikkasen pro gradu-tutkielmassa ”Polyamoria: Monisuhteisuuden käytännöt” (Tikkanen 2016, 79-80) ja Polyamoria sote-alan ammattilaisille-oppaassa, jossa korostetaan, että polysuhteesta voi saada vapautta odotuksista, normeista, normien mukaisista velvollisuuksista ja mahdollisuuden rakentaa juuri itselleen sopivia ihmissuhteita ja olla oma itsensä (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 6).

Sekä Polyamoria sote-alan ammattilaisille-oppaassa että Tikkasen pro gradu-tutkielmassa mainitaan polyamoristen ihmisten voivan kokea tärkeäksi myös sen, että yhden kumppanin ei tarvitse täyttää kaikkia tarpeita (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 6; Tikkanen 2018, 81). Ihmissuhteet saavat elää ja muuttua samalla tavalla kuin niissä olevat henkilöt. Myös monet tutkimieni artikkelien haastateltavista mainitsivat tämän monisuhteisuuden vahvuutena. Esimerkiksi Markus Oja puhuu Ilta-Sanomien artikkelissa (20.12.2018) siitä, kuinka suhteita muodostaessa voisi miettiä ja räätälöidä, mikä toimii parhaiten juuri siinä suhteessa, eikä pakottaa kaikkia suhteita samaan muottiin. Tällöin puhutaan suhteiden rikastumisesta ja moninaisuudesta.

Kahdessa ”miten ja miksi”-näkökulman sisältävässä artikkelissa haastateltava kertoo tunteiden syntymisen uutta ihmistä kohtaan johtaneen päätökseen hylätä monogamia. Luen ”tunteiden syntyminen useampaa henkilöä kohtaan” -teeman sisälle ainoastaan ne artikkelit, joissa uusi ihastus on selvästi ollut keskeisenä syynä sille, että henkilöstä on tullut monisuhteinen. Esimerkiksi Ilta-Sanomien artikkelissa soolopolyamorikko Miasta (3.4.2019) Mia kertoo, että kävi treffipalvelussa keskustelua monisuhteisuudesta polyamorisen miehen kanssa, mutta koska hän ei suoraan kerro miehen olleen syynä suhdemuodon valinnalle, en luokittele artikkelia tähän teemaan. Sen sijaan esimerkiksi Ilta-Sanomien artikkelissa ”Markuksella on kaksi vakituista parisuhdetta ja kolmas

aluillaan – näin hän on selittänyt suhdekuvion lapsilleen” (20.12.2018) Oja kertoo syyn monisuhteisuudelle olleen alun perin nimenomaan rakastuminen kahteen ihmiseen, jolloin artikkeli lukeutuu tämän teeman alle.

Esimerkiksi Ilta-Sanomien jutussa Leidi Kujanpäästä tuodaan taas esiin rakkauden, tuen ja turvan lisääntyminen. Jutussa nostetaan esiin myös yhteisöllisyys ja avoimuus. (1.3.2019.) Artikkelissa kuvatut positiiviset asiat tulevat lähelle Léa J. Séguinin tutkimuksessa (2018, 14-15) esiin nousseita asioita:

”For instance, many participants mentioned that feelings of intimacy would increase as a result of the high frequency of open and honest communication that commonly takes place between polyamorous partners.”

Rakkauden määrä ja laajennuttu perhe mainittiin polyamorian mahdollisesti iloa tuottavina puolina myös Polyamoria sote-alan ammattilaisille-oppaassa. Siinä kuvataan osan polyamorisista ihmisistä rakastavan ajatusta siitä, että kaikki heille rakkaat aikuiset ja heidän lapsensa asuisivat saman katon alla. Oppaan mukaan jotkut ihastuvat mahdollisuuteen viettää aikaa rakkaidensa ja heidän rakkaidensa kanssa nauttien siitä, että he rakastavat samaa mahtavaa ihmistä. (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 6.)

Se, millaisia yhteiskunnallisia ongelmia ja ennakkoluuloja monisuhteiset ihmiset kohtaavat puolestaan on näkökulmana kolmessa jutussa:

Ennakkoluulot niiden juttujen mukaan, joissa ne ovat näkökulmana	Lukumäärä
Löyhä moraali ja kyvyttömyys sitoutua	2
Non-monogamisten suhteiden heikko kestävyys	1
Monisuhteisuus nähdään seksuaalipainotteisesti	1

Kummassakin jutussa nostetaan esille se, että monisuhteisuus poikkeaa yleisestä normista, ja monisuhteiset kohtaavat sen vuoksi ennakkoluuloja. Molemmissa

mainitaan kohdattuina ennakkoluuloina löyhä moraalitai kyvyttömyys sitoutua. Lisäksi Ylen jutussa ”Monisuhteiset jännittävät elämäntapaansa käydessään terapiassa, neuvolassa ja lääkärissä – Timo Jousimo, 35, asioi päiväkodissa kolmen vanhemman porukalla” (8.12.2018) mainitaan non-monogaamisten suhteiden heikko kestävyys ja monisuhteisuuden näkeminen seksuaalipainotteisesti.

Ennakkoluuloja käsitellään myös muissa opinnäytetyön jutussa, vaikka ne eivät nousisi näkökulmaksi asti. Ennakkoluulot jakautuvat sisällönerittelyssä seuraavasti:

Jutuissa kaikkiaan mainitut ennakkoluulot	Lukumäärä
Monisuhteisuus kertoo löyhästä moraalista tai kyvyttömyydestä sitoutua	7
Monisuhteinen perhe ei ole lapselle yhtä turvallinen kuin monogaaminen	5
Monisuhteisuus on seksipainotteista	4
Non-monogaaminen suhde ei kestä samalla tavalla kuin monogaaminen suhde tai on sitä pinnallisempaa	2
Monisuhteiset eivät koe mustasukkaisuutta	1
Monisuhteisuus on itsekästä tai ahnetta	1

Ennakkoluuloista puhuttiin paljon myös opinnäytetyötäni varten lukemissani lähde-teksteissä. Niiden kuvaukset vastasivat hyvin pitkälti artikkeleissa mainittuja ennakkoluuloja. Léa J. Séguinin tutkimuksessa nousi esiin, että jotkut polyamoriasta kertovia nettiartikkeleita kommentoineet henkilöt ajattelivat polyamoristen suhteiden olevan tuomittuja epäonnistumaan ja väliaikaisia. Polyamorisia ihmisiä pidettiin tulosten mukaan muun muassa itsekkäinä, epäkypsinä ja siveettöminä. Heidän nähtiin olevan pakkomieltisiä seksistä ja haluttomia työskentelemään ihmissuhteen eteen. (Séguin, 2018, 15-16, 20.) Seksipainotteisuus mainittiin myös Polyamoria sote-alan ammattilaisille-oppaassa. Siinä kerrotaan, että yksi sitkeimmistä ennakkoluuloista polyamoriaa kohtaan on se, että polyamorikot haluavat maksimoida seksisuhteiden

määrän tai kokea ryhmäseksiä (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 12). Nita-Helena Taivalojan pro gradu-tutkielmassa puolestaan kerrotaan monisuhteisten törmäneiden ennakkoluuloihin ”jatkuvia orgioita” harrastavista perheistä ja ”kevytkenkäisestä” toiminnasta (Taivaloja 2018, 57).

Jutuissa käsiteltävät monisuhteisten kohtaamat yhteiskunnalliset ongelmat keskittyvät ennen kaikkea palvelukohtaamisiin. Niissä nousevat esiin ihmettely ja varautuneisuus. Nita-Helena Taivalojan pro gradu -tutkielman tapaan niissä kerrotaan, että monisuhteisuus pyritään monesti salaamaan palveluissa stigman ja tuomitsemisen pelossa. Niin jutuista kuin tutkielmastakin käy kuitenkin ilmi, että joskus pelko perustuu enemmän toisilta monisuhteisilta kuultuihin tarinoihin kuin omiin huonoihin kokemuksiin. (Taivaloja 2018, 56.)

Jutuissa korostetaan myös eri suhdemuotojen täyttää näkymättömyyttä palveluissa. Tämä nousee esiin myös Taivalojan pro gradu –tutkielmassa, jossa kuvataan, että palveluiden fyysinen ympäristö eli muun muassa mainoskuvat, valistuskampanjat, oppaat ja lomakkeet saattavat rakentua täysin monogaamisen normin ympärille. Tutkielmaan haastatellut polyamoriset ihmiset kertovat, että esimerkiksi terveydenhuollon seinäjulisteissa esitetään vain monogaamisia heterosuhteita ja ihmissuhdeoppaissa annetaan neuvoja vain parisuhteen hoitamiseen, eikä tarjota monisuhteisuutta vaihtoehtoisena elämänmuotona. (Taivaloja 2018, 25, 51.)

Sen sijaan tutkielmassa mainittuja ongelmia esimerkiksi etuuksien hakemisessa yhteisöasumisen kohdalla (Taivaloja 2018, 52) ei jutuissa käsitelty ollenkaan.

Kolmessa jutussa näkökulma on, miten lapsiperhe-elämä ja monisuhteisuus – tai tarkemmin polyamoria – sovitetaan yhteen. Ilta-Sanomien jutussa ”Paula on suhteessa sekä Antin että Erkin kanssa – nyt heillä on yhteinen lapsi: ’En tiedä, kumpi heistä on isä, emmekä aio selvittää sitä’” (22.2.2019) ja Helsingin Sanomien jutussa ”Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (8.8.2018) näkökulma on hyvin selkeä. Seuran juttu ”Enkeli-Elisasta kirjoittanut Minttu Vettenterä elää kahden miehen kanssa polyamorisisessa suhteessa: ’Miesten erilaisten työaikojen

vuoksi parisuhdeaikaa järjestyy” (2.12.2018) taas on henkilöjuttu, jolloin näkökulman voisi ajatella keskittyvän enemmän henkilön elämäntarinaa kuin perheeseen. Monisuhteinen perhe-elämä nousee kuitenkin jutussa näkökulmaksi Vettenterän elämäntarinan rinnalle, joten sisällytän jutun myös teeman ”Millaista on monisuhteinen lapsiperhe-elämä?” sisälle.

Kaikissa jutuissa esiintyy samankaltainen suhdekuvio: kahden miehen suhde yhteen naiseen. Ilta-Sanomien jutussa ”Paula on suhteessa sekä Antin että Erkin kanssa – nyt heillä on yhteinen lapsi: ’En tiedä, kumpi heistä on isä, emmekä aio selvittää sitä’” (22.2.2019) lapsi mielletään kolmikokon yhteiseksi, ja hän on syntynyt olemassa olevaan kuvioon. Sen sijaan Helsingin Sanomien jutussa ”Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (8.8.2018) polyamorinen suhde on alkanut olemassa olevassa lapsiperheessä. Aria kuvataan jutussa ”varaisiksi” ja ”eräänlaiseksi enon ja isäpuolen risteytykseksi”, kun taas Ilta-Sanomien jutussa äidin puoliset nähtiin kumpikin tasavertaisesti isinä (Helsingin Sanomat, 8.8.2018; Ilta-Sanomat 22.2.2019). Seuran jutussa Vettenterällä on ollut aviomies ja lapset ennen polyamoriaa, mutta lapsia on tullut lisää ja kumppani vaihtunut kerran suhdemuodon muuttumisen jälkeen. Molemmat Vettenterän miehistä ovat tasavertaisesti lapsen isää. (02.12.2018.)

Kaikissa jutussa polyamorian kerrotaan helpottavan lapsiperhe-elämää, kun aikuisia on enemmän. Esimerkiksi Ilta-Sanomien Paula Hasselista kertovassa jutussa (22.2.2019) tämä ilmenee seuraavalla tavalla:

”Hasselin perheessä ulkopuolisella lapsenvahdille ei ole tarvetta. Kun Paula haluaa viettää laatu-aikaa toisen kumppaninsa kanssa, vaihtaa toinen miehistä sillä välin tyttöä. Käytäntö vuorottelee tasapuolisesti.

– Tämä on toiminut hiivatin paljon paremmin kuin muilla!”

Polyamoria sote-alan ammattilaisille – oppaan mukaan useat tutkimukset vahvistavat haastateltavien kokemuksen. Oppaan mukaan yhdessä asuvista kumppaneista ja heidän

lapsistaan muodostuvissa polyperheissä merkittävimmät edut lapsille ovat mahdollisuus kiintyä useampaan turvalliseen aikuiseen, aikuisten tarjoama huomio, läsnäolo ja kahden ihmisen taloutta laajempi taloudellinen turva. (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 14.) Helsingin Sanomien jutussa ”Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (8.8.2018) tukea haastateltavan kokemukselle antaa myös psykologi Leea Mattila.

”Minusta vuorovaikutus ratkaisee, ei perheen kokoonpano. Perinteinen perhemalli ei takaa onnea, rakkautta tai hyvää kehitystä, vaan se, miten ihmiset kohtelevat perheessä toisiaan”, Mattila sanoo.”

Kaikissa artikkeleissa myös korostetaan perheen tavallisuutta tai tyypillisyyttä – aikuisia on vain enemmän kuin normaalisti. Tätä havainnollistetaan kuvaamalla perheen arkea. Kaikissa jutuissa käsitellään lisäksi ongelmia, joita perheet ovat kohdanneet. Ne liittyvät pääasiassa perheen ulkopuolisten ihmisten negatiivisiin asenteisiin tai ennakkoluuloihin. (HS, 8.8.2018; IS 22.2.2019.) HS:n jutussa (8.8.2018) tosin käsitellään myös haasteita, joita perhe kohtasi vanhempien kerrottua lapsille polyamoriastaan ja Seuran jutussa (2.12.2018) sivutaan suhdetilanteiden muutoksien tuomia haasteita.

Hasselin tapauksessa hänen perhemuotoonsa on suhtauduttu epäluuloisesti ja perheestä on tehty lastensuojeluilmoituksia. Hassel kertoo myös pelkäävänsä, että hänen tytärtään tullaan kiusaamaan koulussa. (IS, 22.2.2019.) Myös Vettenterä kertoo Seurassa (2.12.2018) oman perheensä joutuneen lastensuojeluilmoitusten kohteeksi. Helsingin Sanomien jutussa taas joidenkin läheisten sukulaisten laittaneen välit poikki Arin, Lillin ja Tommin perheeseen ja joidenkin ihmissuhteiden etäännyneen sen jälkeen, kun perhemuoto paljastui heille (HS, 8.8.2019).

Ennakkoluuloista ja negatiivisista asenteista polyamorisia perheitä kohtaan kerrotaan useissa opinnäytetyön lähdeeteoksista. Rikkinäisiin koteihin polyamorian ovat yhdistäneet henkilöt, joiden some-kommentteja Lea Seguin tutki (2018, 17). Monisuhteisten ihmisten pelko lastensuojeluilmoituksia kohtaan nousee esiin myös Polyamoria sote-alan ammattilaisille –oppaassa ja Taivalojan pro gradu-tutkielmassa (Polyamoria – monisuhteisuus ry 2018, 14; Taivaloja 2018, 56).

Yhdessä opinnäytetyön jutuista on näkökulmana erilaiset suhdemuodot monogamian ulkopuolella. Se on Ylen artikkeli ”Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen” – Mirkalle oikea suhdemuoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta (10.12.2018). Jutussa haastatellaan useita monisuhteisia ihmisiä elämäntavastaan. Kokijahaastateltavina ovat soolopolyamorikko Mirka Kaskenviita, polyamorikko Timo Salminen ja ihmissuhdeanarkisti ja polyamorikko Alex Tuomi. Kukin heistä kertoo lyhyesti omasta elämästään monisuhteisena tai aiheeseen liittyvistä ajatuksistaan. Lisäksi juttuun on haastateltu Polyamoria – monisuhteisuus ry:n aktiivia Markus Ojaa.

Myös vain yhdessä valitsemistani jutuista on selkeän epäilevä ja negatiivinen näkökulma monisuhteisuuteen – tai vähintäänkin sen toisarvoiseksi suhdemuodoksi asettava. Tämä on Helsingin Sanomissa julkaistu yleisönosastokirjoitus ”Yksiavioisuus on yhä arvostettua – toivon sen säilyvän korkeimpana ihanteena” (11.8.2018). Pöyhönen kirjoittaa, että elinikäinen, monogaminen parisuhde on osapuolille muutakin kuin seksiä ja romantiikkaa ja muuttuu ajan kanssa kumppanuudeksi (emt.) Koska kirjoittaja perustelee näin yksiavioisuuden erityisasemaa, olettaa hän samalla, että monisuhteisuuden kohdalla asia on toisin. Kirjoitus kokonaisuudessaan pyrkii perustelevaan monogamian erityisasemaa, joten olen nimennyt sen näkökulmaksi ”miksi monogamian tulisi säilyä korkeimpana ihanteena?”.

Sen sijaan Kyösti Niemelän kolumnin ”Se, että parisuhteessa osapuolilla on lupa harrastaa seksiä vain toistensa kanssa, ei ole enää itsestäänselvyys – ja se on hyvä asia kaikille” näkökulma suhdemuotojen moninaistumiseen on positiivinen. Se keskittyy siihen, mitä suhdemuotojen moninaistuminen voi antaa monogamialle. Niemelän mukaan moninaistuminen tekee myös monogamiasta tiedostetumpaa ja voi siten parantaa myös monogaamisten suhteiden laatua (HS, 27.9.2018).

Aineistossa oli kaikkiaan neljä juttua, joissa monisuhteisuusnäkökulman rinnalla oli jokin muu näkökulma tai sitten monisuhteisuusnäkökulmaa ei ole ollenkaan. Kolme näistä on juttuja tunnetusta henkilöstä, jotka elävät tavalla tai toisella poikkeuksellisesti – ja tässä vaiheessa monisuhteisuus tulee mukaan. Seuran jutussa ”Enkeli-Elisasta kirjoittanut Minttu Vettenterä elää kahden miehen kanssa polyamorisisa

suhteessa: 'Miesten erilaisten työaikojen vuoksi parisuhdeaikaa järjestyy'" (2.12.2018) kirjailija Minttu Vettenterä kertoo elämästään polyamorisessa perheessä ja Vettenterän luomaan Enkeli-Elisaan keskittyneestä rikostutkinnasta. Siinä mukana on myös perhenäkökulma. Sen sijaan Helsingin Sanomien jutun "Vuoden luetuimmat jutut: Siivooja Aino-Maija Leinonen näki keskiluokkaiset kodit ja päätti elää toisin – 'Kaikkien lempiväri on valkoinen ja kaikilla on samat esineet'" (9.11.2018) näkökulma ei ole monisuhteisuudessa, vaikka Leinosen yleisestä normista poikkeava asumismuoto onkin keskeinen osa juttua. Jutun näkökulma keskittyy ennen kaikkea siihen, miten Anna-Maija Leinonen päätyi normista poikkeavaan elämäntapaansa ja millainen se on.

Juttu kuitenkin sisältää myös viittauksen polyamoriaan. Leinonen toteaa jutussa, ettei heidän tapansa elää pohjautu mihinkään hipp- tai polyamoriajuttuun vaan siihen, että he viihtyvät kyseisenlaisessa asumismuodossa – eli asuen vanhempina saman katon alla ilman romanttista suhdetta keskenään (emt.). Leinosen asumismuoto ja elämäntapa siis erotetaan polyamoriasta ja niputetaan polyamoria hippeyteen liittyväksi asiaksi.

Myös Ylen juttu "Polyamorinen, steriloitu panseksuaali Siiri Enoranta: 'Minua ei leimojen lyöminen häiritse tippaakaan, mutta silti haluaisin nyt ryömiä maan alle'" (25.3.2019) pohjustaa kirjailija Siiri Enorannasta tehtyä dokumenttia. Se keskittyy ennen kaikkea Enorannan tuntemuksiin dokumentin tekemisen jälkeen.

Helsingin Sanomien kirja-arvostelun kohdalla "Vanhemman naisen ja nuoren miehen suhteessa vain toinen osapuoli voi saada lapsia – Marjo Vilkkonen käsittelee polyamoriaa esikoisromaanissaan" (HS, 8.8.2018) näkökulma on siinä, miten Marjo Vilkkonen on onnistunut kirjansa kirjoittamisessa. Myös kirja-arvostelu sisältää kuitenkin ajatuksia monisuhteisuudesta. Kokonaisuudessaan jutussa on aihetta kohtaan neutraali tai jopa positiivinen ja puolustava sävy. Kirjoittaja tuo esille omat epäilyksensä aihetta kohtaan, mutta ei jätä niitä vain epäilyksiksi, vaan myös haastaa niitä:

"Huomaan pohtivani seuraavia kysymyksiä: Miksi kukaan tahtoisi kamppailla näin valtavasti? Onko kaikki tuska kaiken tämän arvoista? Mikä on kohtuullista? Löytyisikö maailmasta sittenkin joku toinen, jonka kanssa toiveet voisivat toteutua? Voivatko kaikki toiveet muka toteutua?"

Kaikki tekevät ihmissuhteissaan valintoja ja ubrauksia, kaikenlaisissa perhekuvioissa. Kukaan ei voi mitata tai arvottaa toisen tekemien valintojen kärsimyskertoimia – siihen ei ole olemassa mittaria. Emme voi tietää toisen ihmisen tarpeista, emme aina edes omistamme. Nekään eivät ole pysyviä, vaan muuttuvat elämän edetessä.” (HS, 8.8.2018.)

5.1.1 Yhteenveto näkökulmasta

Vain yhdessä opinnäytetyön jutuista oli kielteinen näkökulma monisuhteisuuteen. Muissa jutuissa näkökulma oli joko neutraali tai jopa selvän positiivinen.

”Miten ja miksi” oli yleisin näkökulma jutuissa. Se esiintyi kaikkiaan kuudessa eri jutussa. Jutussa keskitytään tällöin perusasioihin – ilmiön valottamiseen ja sen syihin. Perusasioihin keskittyminen voi kertoa siitä, että aihe on yhteiskunnassamme jokseenkin vieras – mediassa kun ei ole artikkeleita esimerkiksi siitä, miksi joku on valinnut monogaamisen parisuhteen. Se on ikään kuin oletusarvo, eikä sitä koeta tarpeelliseksi selittää.

Kahdessa jutussa näkökulmana ovat monisuhteisten kohtaamat yhteiskunnalliset ongelmat ja ennakkoluulot. Ennakkoluuloja käsitellään jutuissa runsaasti, mutta jutun näkökulmana ne ovat harvemmin. Kaikissa jutuissa yleisimmät mainitut ennakkoluulot olivat löyhä moraalit ja kyvyttömyys sitoutua tai muodostaa turvallinen perhe. Joidenkin haastateltavien mukaan monisuhteisuus myös nähdään usein seksipainotteisena. Jutuissa esiintyvät ennakkoluulot ovat samoja, joita monissa lähdelehdissä on mainittu.

Ne jutut, joissa yhteiskunnalliset ongelmat nousivat näkökulmaan asti, käsitelivät ennen kaikkea palvelukokemuksia. Varsinaisesta aktiivisesta syrjinnästä kerrotaan melko vähän esimerkkejä ja enemmän puhutaankin tuomitsemisen pelosta ja näkymättömyydestä. Juttujen haastateltavat kuitenkin kertovat kuulleensa syrjintätarinoita muilta monisuhteisilta ja esimerkiksi lastensuojeluilmoitukset mainitaan joissain niistä artikkeleista, joiden näkökulma on monisuhteisen perheen elämässä. Niissä jutuissa, joissa näkökulma on ennakkoluuloissa, lääkkeeksi esitetään tiedon lisäämistä monisuhteisuudesta.

Kolmessa jutussa näkökulmaan on nostettu se, millaista on elämä monisuhteisessa lapsiperheessä. Näissä jutuissa näkökulma monisuhteisuuteen on varsin positiivinen. Niissä korostetaan kolmannen aikuisen helpottavan perhearkea. Yhdessä artikkelissa myös psykologin haastattelu tukee kokijahaastateltavan tarinaa. Jutuissa nousee esiin myös haastateltavien pelko tuomitsemisesta ja syrjinnästä.

Helsingin Sanomien kolumnissa esiintyy tuore näkökulma: mitä suhdemuotojen rikastuminen voi antaa monogaamisille ihmisille? Se, että mediassa on alkanut näkyä myös tällaisia, erilaisen näkökulman kuin vain ”miten” tai ”miksi?” ottavia juttuja, voi kertoa siitä, että aihe alkaa olla mediassa jo tutumpi. Kolumni ulottaa suhdemuotojen rikastumisen positiiviset vaikutukset perinteiseen monogamiaan (tai sarjamonogamiaan) asti, joka avaa aivan uudenlaisen luvun julkisessa keskustelussa suhdemuodoista. Myös se, millaisia erilaisia suhdemuotoja monogamian rinnalla on, nousi näkökulmaan yhdessä jutussa.

Näiden lisäksi mukana oli neljä artikkelia, jotka sisälsivät näkökulman, joka ei liittynyt monisuhteisuuteen. Yksi näistä artikkeleista sisälsi myös perhenäkökulman, mutta muissa monisuhteisuus ei noussut näkökulmaan ollenkaan.

Juttujen näkökulmat	Lukumäärä
Miten ja miksi?	6
Millaista on elämä monisuhteisessa perheessä?	3
Millaisia ennakkoluuloja ja yhteiskunnallisia ongelmia monisuhteiset ihmiset kohtaavat?	2
Millaisia suhdemuotoja on monogamian ulkopuolella?	1
Miksi monogamian tulisi olla korkein ihanne?	1
Mitä suhdemuotojen rikkaus voi antaa monogamialle?	1
Muu, monisuhteisuuteen liittymätön näkökulma	4

5.2 Haastateltavien roolit

Jutuissa on nähtävissä kolmenlaisia haastateltavia: kokijoita, yhdistyksen aktiiveja ja asiantuntijoita. Kokijalla tarkoitan tässä opinnäytetyössä monisuhteisia haastateltavia, joita haastatellaan elämäntavastaan. Asiantuntijat puolestaan voivat olla joko monisuhteisuuden tai jonkin muun alan asiantuntijoita. Monisuhteisuuden asiantuntija voi olla esimerkiksi Monisuhteisuus – polyamoria ry:n puheenjohtaja tai psykoterapeutti, joka on kohdannut paljon monisuhteisia ihmisiä työssään. Yhdistyksen aktiivit taas ovat Monisuhteisuus – polyamoria ry:n rivijäseniä. He kertovat monisuhteisuudesta omaa suhdekuviotaan laajemmin, mutta heillä ei kuitenkaan ole esimerkiksi puheenjohtajan auktoriteettia.

Haastateltavien roolit	Kuinka monessa jutussa?
kokijahaastateltavia	15
kokijahaastateltavan kumppanit	1
yhdistyksen aktiiveja	2
asiantuntijoita	5

Vain kolmessa opinnäytetyön kuudestatoista jutuista ei ole kokijahaastateltavaa. Nämä ovat Helsingin Sanomien kolumni ”Se, että parisuhteessa osapuolilla on lupa harrastaa seksiä vain toistensa kanssa, ei ole enää itsestäänselvyys – ja se on hyvä asia kaikille” (29.7.2018), yleisönosastokirjoitus ”Yksiavioisuus on yhä arvostettua – toivon sen säilyvän korkeimpana ihanteena” (11.8.2018) ja kirja-arvostelu ”Vanhemman naisen ja nuoren miehen suhteessa vain toinen osapuoli voi saada lapsia – Marjo Vilkkonen käsittelee polyamoriaa esikoisromaanissaan” (8.8.2018). Niiden kohdalla on jo juttutyyppeistä puolesta luonnollista, että jutuissa ei ole haastateltavaa ollenkaan.

Kaikissa jutuissa, joissa on haastateltava mukana, on myös kokijahaastateltava. Pelkkiä kokijahaastateltavia on yhteensä seitsemässä jutussa. Eniten heitä on Ylen

jutussa ”Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen’ – Mirkalle oikea ihmissuhteen muoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta” (10.12.2018). Siinä kokijahaastateltavia on kaikkiaan kolme. Suurimmassa osassa niistä jutuista, joissa on kokijahaastateltava, on heitä 1-2 juttua kohden.

Kokijahaastateltavan kumppaneita oli haastateltu yhdessä jutussa, joka on Ilta-Sanomien ”Leidi Kujanpää ilmoitti miehelleen, ettei pysty enää yksiavioiseen suhteeseen – nykyään hänellä on neljä poikaystävää ja kaksi tyttöystävää” (1.3.2019). Kommentit ovat kuitenkin vain yksittäisiä sitaatteja ja joidenkin kumppanien nimet on muutettu.

Asiantuntijahaastateltavia puolestaan esiintyy viidessä jutussa. Ylen jutussa ”Metamuruja ja polypalloja – Onnistunut polyamoria vaatii uusia sanoja ja vastuunottoa omasta käytöksestä” (8.8.2018) ja Helsingin Sanomien jutussa ”Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (28.12.2018) he ovat Monisuhteisuus - polyamoria ry:stä. Ylen jutussa haastateltavana toimii kouluttaja Markus Oja ja Helsingin Sanomien jutussa puheenjohtaja Aisla Uuttu. Ensimmäisessä asiantuntijahaastateltavana toimii myös Kahta Kauniimmin-kirjan suomentaja Eeva Talvikallio.

Asiantuntijahaastateltavien joukossa on yhteensä kaksi psykologian tai psykoterapian asiantuntijaa ja kolme seksuaalineuvojaa, seksuaaliterapeuttia tai seksologia. Yhteensä kahdessa jutussa on asiantuntijahaastateltavina seksuaalisuuteen ja ihmissuhteisiin keskittyvien järjestöjen asiantuntijoita, joiden ammattinimikkeet ovat usein edellä lueteltuja. Vain yksi asiantuntijahaastateltava esiintyy kahdessa artikkelissa samassa roolissa. Hän on monisuhteisten palvelukohtaamisista pro gradu-tutkielman tehnyt, seksuaaliterapeutti, seksuaalineuvoja, sosionomi ja sosiaalipsykologi Nita-Helena Taivaloja.

Ennen kaikkea asiantuntijoita hyödynnettiin monisuhteisuuteen, ihmissuhteisiin ja seksuaalisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Muita asiantuntijahaastateltavia on vain Ylen jutussa ”Monisuhteiset jännittävät elämäntapaansa käydessään terapiassa, neuvolassa ja

lääkärissä – Timo Jousimo, 35, asioi päiväkodissa kolmen vanhemman porukalla” (8.12.2018), jossa haastateltava oli myös neuvolapalveluiden esimies Marja Koivisto ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston ylitarkastaja Aija Salo. Koivisto tuo juttuun neuvolapalveluiden näkökulman. Salo taas antaa tietoa lainsäädännön tilasta sekä kertoo, miten toimia, mikäli epäilee syrjintää tapahtuneen. Jutussa oli opinnäytetyön jutuista eniten asiantuntijahaastateltavia, kokonaiset neljä kappaletta. Niissä jutuissa, joissa oli asiantuntijahaastateltava, heitä oli usein yksi tai kaksi juttua kohden.

Ylen artikkelissa ”Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen’ – Mirkalle oikea ihmissuhteen muoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta” (10.12.2018) ja Ilta-Sanomien jutussa ”Markuksella on kaksi vakituista parisuhdetta ja kolmas aluillaan – näin hän on selittänyt suhdekuvion lapsilleen” (20.12.2018) on havaittavissa myös kolmas ryhmä haastateltavia: yhdistyksen aktiivit. Näissä haastateltavana oleva Markus Oja on kaikista haastateltavista ainoa, joka on jutuissa sekä asiantuntijan, yhdistyksen aktiivin että kokijan rooleissa. Ylen jutussa ”Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen’ – Mirkalle oikea ihmissuhteen muoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta” (10.12.2018) Oja on sekä jutun kokija että asiantuntija, sillä kertoo paitsi monisuhteisesta elämästään, myös monisuhteisuudesta yleisemmin yhdistyksen kouluttajana. Ilta-Sanomien jutussa ”Markuksella on kaksi vakituista parisuhdetta ja kolmas aluillaan – näin hän on selittänyt suhdekuvion lapsilleen” (20.12.2018) Oja on yhdistyksen aktiivin lisäksi myös kokijan roolissa. Myös tässä jutussa mainitaan haastateltavan järjestämät koulutukset, mutta hänestä puhutaan ennen kaikkea aktiivina, joten häntä ei voi luokitella asiantuntijaksi.

Samoja haastateltavia artikkeleissa ovat ainoastaan Markus Oja edellä mainituissa rooleissa ja Nita-Helena Taivaloja asiantuntijan roolissa kahdessa eri artikkelissa. Haastateltavien ikä ei ole mainittu kaikissa jutuissa, mutta mainittujen kokijahaastateltavien ikähaitari on 26-47 vuotta. Seurassa haastateltu Minttu Vettenterä on haastateltavista vanhin. Nuorimpia ovat Ilta-Sanomien artikkeleissa esiintyneet Lotta, 26 (26.3.2019) ja Leidi Kujanpää, 26 (1.3.2019). Suurin osa, eli kahdeksan kaikista niistä kokijahaastateltavista, joiden ikä on mainittu, on 30-40-vuotiaita.

Kokijahaastateltavista naisia on yksitoista ja miehiä seitsemän. Seksuaalisten

suuntautumisten kirjo on laaja. Luokittelin ne enemmän jutuissa esiintyneiden suhteiden mukaan kuin haastateltavien seksuaali-identiteettien, sillä vaikka henkilö kertoisi jutussa hänellä olevan tällä hetkellä suhteita esimerkiksi vain vastakkaiseen sukupuoleen, ei hänen seksuaalista suuntautumistaan voi päätellä vain olemassa olevien suhteiden perusteella.

Kymmenessä artikkelissa käsitellään heterosuhdetta, yhdessä homosuhdetta ja neljässä lesbosuhdetta. Kaikkiaan kaksi haastateltavista mainitsi olevansa biseksuaali ja yksi panseksuaali. Sukupuolivähemmistö nousi esiin yhdessä artikkelissa, jossa haastateltavan kumppani oli käynyt läpi sukupuolenkorjauksen. Kaikissa artikkeleissa kumppanien sukupuolia tai haastateltavan seksuaalista suuntautumista ei mainita.

5.2.1 Yhteenveto haastateltavien rooleista

Kokijahaastateltavien määrä on jutuissa runsas. Heitä on jokaisessa jutussa, jossa on haastateltava eli kaikkiaan kolmessatoista. Monisuhteisten ääni pääsee artikkeleissa kuuluviin ainakin siinä mielessä, että heitä haastatellaan omista asioistaan.

Suurin osa haastateltavista on naisia ja suhteista suurin osa heterosuhteita. Kuitenkin myös miehet ja seksuaalivähemmistöt pääsevät ääneen. Haastateltavat ovat ikäväliltä 26-47. Vain Markus Ojaa ja Nita-Helena Taivalojaa on käytetty haastateltavana useissa eri jutuissa. Oja esiintyy sekä kokijana, yhdistyksen aktiivina että asiantuntijana, Taivaloja puolestaan asiantuntijana. Kun ottaa huomioon, että aihe on yhteiskunnassa vielä jokseenkin arka, eikä monisuhteisia ole väkilukuun suhteutettuna todennäköisesti kovinkaan paljoa, voi haastateltavien kirjoa pitää laajana.

Asiantuntijahaastateltavia esiintyy kaikkiaan viidessä jutussa. Yhdistyksen puheenjohtajaa on haastateltu yhteen juttuun ja kouluttajaa toiseen. Asiantuntijoita on hyödynnetty ennen kaikkea monisuhteisuuden, ihmissuhteisiin ja seksuaalisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Usein he tukevat monisuhteisten näkökulmaa.

Yhdessä yhteiskunnallisiin ongelmiin keskittyvässä jutussa on haastateltu myös neuvolapalveluiden esimiestä ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston ylitarkastajaa.

Jutussa esiintyy tällöin paitsi monisuhteisen henkilön kokemus, myös palveluiden tarjoajan. Jutussa ei ole nähtävissä juurikaan vastakkainasettelua. Ruohonjuuritason työntekijöitä jutussa ei kuitenkaan näkynyt – eli niitä henkilöitä, jotka todellisuudessa työskentelevät monisuhteisten kanssa.

Yhdistyksen aktiivi esiintyy kahdessa jutussa. Hän on molemmissa niistä Markus Oja. Aktiivilla on näissä jutuissa kokijaa laajempi näkökulma monisuhteisyyteen, mutta hän ei kuitenkaan puhu esimerkiksi puheenjohtajan auktoriteetilla.

5.3 Non-monogamisten suhdemuotojen esittäminen jutuissa

Kartoitan tässä opinnäytetyössä, miten suhdemuodot esitetään jutuissa. Kun luokittelen tai teemoittelen jutuissa mainittuja suhteita, teen sen niiden tietojen perusteella, mitä jutussa on annettu. En siis ota kantaa siihen, onko joku yksittäinen henkilö jutun ulkopuolella esimerkiksi soolopolyamorikko vai jotain muuta.

Kokijoiden suhdemuodot jutuissa	
polyamoria	17
kolmoissuhde	3
laajempi verkosto, jossa fokus kolmiossa	4
soolopolyamoria	3
suhdeverkosto	2
polyamorinen lapsiperhe	3
muu polyamoria	5
ihmissuhdeanarkia	1
avoin suhde	1
muu	1

Yksi kokija voi lukeutua useampaan luokkaan tai teemaan: polyamorikko voi olla samaan aikaan ihmissuhdeanarkisti tai hän voi elää sekä kolmoissuhteessa että olla lapsiperheellinen. Osa teemoista kuitenkin sulkee toisensa pois: jutussa ei voida samaan aikaan keskittyä kuvaamaan suhdeverkostoa ja toisaalta pitää fokusta kolmiossa. Myös

fiktiivisten henkilöiden suhteet, eli Helsingin Sanomien kirja-arvostelussa käsitelty suhde, on luettu mukaan tähän taulukkoon, sillä se on jutun keskiössä samalla tapaa kuin todellisten henkilöiden suhteet omista jutuissaan.

Sisällönerittelyssä selvisi, että artikkeleissa käsitellään kolmea eri non-monogamista suhdemuotoa: polyamoriaa, ihmissuhdeanarkiaa ja avointa suhdetta. Avoin suhde ja ihmissuhdeanarkia eivät ole missään jutussa keskiössä. Helsingin Sanomien jutussa ”Ari rakastui naimisissa olevaan Liliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (8.8.2018) Ari kertoo hänen suhteensa ex-tyttöystävänsä olleen avoin. Suhteesta kerrotaan nykytilanteen taustana, mutta se ei ole jutussa keskeisessä asemassa. Ylen artikkelissa ”’Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen’ – Mirkalle oikea ihmissuhteen muoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta” (10.12.2018) taas kerrotaan, että yksi haastateltavista, Alex Tuomi, mieltää itsensä myös suhdeanarkistiksi. Kummassakin jutussa termejä avataan, mutta suhdemuotoihin ei mennä kovin syvälle.

Helsingin Sanomien jutun ”Vuoden luetuimmat jutut: Siivooja Aino-Maija Leinonen näki keskiluokkaiset kodit ja päätti elää toisin – ’Kaikkien lempiväri on valkoinen ja kaikilla on samat esineet’” (9.11.2018) kokijahaastateltavan Aino-Maija Leinosen suhde aviomiehensä ei lukeudu minkään luokan alle. Jutussa Leinonen tekee pesäeroa polyamoriaan mainittaessa, ettei hänen elämäntavassaan ole kyse ole ”polyamoria- tai hippijutusta” (emt.). Leinosen oman elämäntavan olen luokitellut kategoriaan ”muu”. Paperilla hän on miehensä kanssa naimisissa, mutta käytännön tasolla heidän voisi katsoa olevan enemmänkin ystäviä kuin kumppaneita.

Polyamorisia suhdekuvioita oli jutuissa huomattavasti muita enemmän ja niitä oli siten mahdollista teemoitella.

Polyamorisia suhdekuvioita oli kaikkiaan seitsemäntoista kolmessatoista eri jutussa. Kaikissa jutuissa, joissa haastateltiin monisuhteisuuden kokijaa, oli polyamorinen haastateltava. Käytännössä siis jokainen jutussa haastateltu, jolla oli ollut elämässään avoin suhde tai joka määrittelee itsensä suhdeanarkistiksi, on myös polyamorinen. Polyamorisista suhdekuvioista kaksitoista oli avoimia polyamorisia suhteita ja yksi

suljettu. Lopuissa avoin/suljettu-statusta ei ole määritelty.

Avoin vai suljettu suhde?	
Avoin	12
Suljettu	1
Ei määritelty	4

Polyamorisista suhdekuvioista kolme on kolmoissuhteita, joissa ei ole mainittu olevan muita osapuolia. Polyamoristen ihmisten haastatteluissa vuonna 2017 korostui se, että kolmoissuhteista kirjoitetaan muita useammin. Vaikka varsinaisten kolmoissuhteiden määrä ei ole opinnäytetyön artikkeleissa huomattavan suuri, oli kuitenkin huomattavissa, että joistain laajemmista suhdekuvioista on päädytty kuvaamaan ennen kaikkea jotakin kolmiota. Tällaisia juttuja oli kaikkiaan neljä.

Tällaisia juttuja ovat esimerkiksi Iltalehden artikkeli ”Markuksella on kaksi vakituista parisuhdetta ja kolmas aluillaan – näin hän on selittänyt suhdekuvion lapsilleen” (20.12.2018) ja Ylen juttu ”Metamuruja ja polypalloja – onnistunut polyamoria vaatii uusia sanoja ja vastuunottoa omasta käytöksestä” (28.12.2018). Kummassakin jutussa mainitaan Ojan aluillaan oleva kolmas suhde, mutta keskitytään enemmän hänen kahteen muuhun suhteeseensa tai korostetaan muutoin niiden asemaa ”vakiintuneempina suhteina”. Näistä suhteista kerrotaan esimerkiksi niiden taustaa, uudesta suhteesta taas ei. Myöskään kumppaneiden muista suhteista ei kerrota. Syy tälle voi olla haastateltavasta tai toimittajasta lähtöisin – sitä on mahdotonta tietää. Mutta lopputulos on se, että mieleen jää ennen kaikkea Ojan ympärille keskittyvä kolmio.

Myös Helsingin Sanomien jutussa ”Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (8.8.2018) keskitytään selvästi Arin, Lillin ja Tommin suhteeseen. Arin aiemmasta avoimesta suhteesta ex-tyttöystävään kerrotaan ennen kaikkea osana käsiteltävän kolmikön tarinaa. Kolmoissuhteesta kerrotaan taustoja, kuvataan jokaisen henkilön tuntemuksia ja arkielämää, mutta entisen suhteen kohdalla näin ei tehdä.

Polyamorisia lapsiperheitä esiintyy kolmessa artikkelissa. Tähän ryhmään olen lukenut jutut, joissa kumppanuus- ja perhesuhteet mielletään selvästi perheeksi, en siis niitä artikkeleita, joissa mainitaan esimerkiksi yhdellä kolmiosta olevan lapsia, mutta perhettä ei tuoda esiin millään muulla tapaa.

Soolopolyamoriaa käsitellään kaikkiaan kolmessa jutussa. Ylen artikkelissa "Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen" – Mirkalle oikea ihmissuhteen muoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta" (10.12.2018) käsite on mainittu suoraan, mutta sen sijaan kahdessa muussa jutussa sitä ei mainita. Artikkelit kuitenkin kuvaavat henkilön elämäntapaa sillä tavoin, että mielikuva soolopolyamoriasta välittyy hyvin vahvana. Esimerkiksi Ilta-Sanomien artikkelissa "Mia vapautui nelikymppisenä seurustelemaan samaan aikaan usean naisen ja miehen kanssa – äidin sanat jäivät mieleen" (3.4.2019) Mia kuvaa elämäänsä seuraavasti:

"– Näemme silloin kun ehdimme, viestittelemme ja jaamme tietyt pienet hetket yhdessä. Mihinkään ei ole kiire.

Jonkun "yksi ja ainoa" Mia ei enää haluaisi olla.

– Saan pitää oman elämän ja se on jo näyttännyt kivoimmat puolensa. Asun yksin ja se sopii minulle parhaiten. Yhteisasujaksi minusta ei enää ole."

Suhdeverkostoksi voi määritellä oikeastaan minkä tahansa useamman osapuolen sisältävän suhdekuvion. Tässä luvussa olen kuitenkin sijoittanut sen alle vain ne jutut, jossa keskitytään nimenomaan verkoston käsittelyyn esimerkiksi siitä rajatun kolmoissuhteen sijasta. Aineistossa on kaksi tällaista juttua, "Leidi Kujanpää ilmoitti miehelleen, ettei pysty enää yksiavioiseen suhteeseen – nykyään hänellä on neljä poikaystävää ja kaksi tyttöystävää" (Ilta-Sanomat, 1.3.2019). Jutussa keskitytään kuvaamaan selkeästi nimenomaan elämistä suhdeverkostossa ja Kujanpään kumppaneita esitellään useampia:

"Kujanpää myöntää, että kuvio voi kuulostaa ensikuulemalla monimutkaiselta. Vaikeasti

bahmotettavan siitä tekee myös se, että osa Kujanpään kumppaneista seurustelee keskenään. Esimerkiksi saksalaismies seurustelee nykyään myös Kujanpään primääri-kumppanin eli Mikon kanssa ja pari vieraili juuri miehen luona Saksassa.

– Meitä on seitsemän ihmisen ”polypallo”. Ottaen huomioon ”metamurut” eli henkilöt, joiden kanssa kumppanini seurustelevat, puhutaan ehkä kahdeksasta tai yhdeksästä henkilöstä.”

Myös Ilta-Sanomien jutussa ”Lotalla ja Valolla on useita kumppaneita: ”Näin yhtä joka toinen ja toista joka toinen viikonloppu. Kolmannen kanssa näimme keskellä viikkoa” (26.3.2019) kuvataan suhdeverkostoa. Lotta puhuu jutussa metamurusuhteistaan ja Valo kertoo aiemmasta suhteestaan kolmeen mieheen ja heidän välisestä dynamiikastaan (emt.). Kumppanit eivät pääse samalla tavalla esiin kuin Leidi Kujanpään keskittyvässä artikkelissa, mutta jutussa kuvataan kuitenkin selkeästi suhdeverkostojen toimintaa.

Näiden lisäksi viidellä muulla kokijahaastateltavalla on polyamorinen suhde, jota on hankala määrittää. Niissä ei kuvata suhdemuotoa riittävän tarkasti, että niistä voisi muodostaa tarkempia ryhmiä. Henkilö voi mainita olevansa polyamorinen, mutta ei kerro yksityiskohtaisemmin suhteistaan. Esimerkiksi Siiri Enoranta puhuu Ylen artikkelissa ”Polyamorinen, steriloitu panseksuaali Siiri Enoranta: ”Minua ei leimojen lyöminen häiritse tippaakaan, mutta silti haluaisin nyt ryömiä maan alle” (25.3.2019) dokumentin jälkeisistä tunneilmastaan ja elämäntapaansa liitetystä ennakkoluuloista, muttei kerro juurikaan siitä, mitä polyamoria hänen elämässään tarkoittaa.

Kolmessa jutussa ei varsinaisesti käsitellä mitään erillistä non-monogamista suhdetta, vaan monisuhteisuuden muotoja tuodaan esiin muissa yhteyksissä. Polyamoria nousee esille Helsingin Sanomien yleisönosastokirjoituksessa ”Yksiavioisuus on yhä arvostettua – toivon sen säilyvän korkeimpana ihanteena” (11.8.2018). Siinä kirjoittaja Veikko Pöyhönen vertaa vastuullista monisuhteisuuutta monogamiaan.

Sanaa ”polyamoria” hän käyttää monisuhteisuuden synonyyminä. Vastuullinen monisuhteisuus voi kuitenkin olla muutakin kuin polyamoriaa, joten Pöyhönen käyttää tekstissään termiä väärin. Pöyhönen viittaa tekstissään opinnäytetyön aineistoon lukeutuvaan artikkeliin ”Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi

pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (8.8.2018). Siinä on käytetty ilmaisua ”monisuhteinen eli polyamorinen perhe”, joka voi olla hieman harhaanjohtava ilmaisu, joskin kyseisessä artikkelissa kyse nimenomaan polyamorista monisuhteisesta perheestä.

Polyamoria mainitaan myös Helsingin Sanomien henkilöjutussa ”Vuoden luetuimmat jutut: Siivooja Aino-Maija Leinonen näki keskiluokkaiset kodit ja päätti elää toisin – ’Kaikkien lempiväri on valkoinen ja kaikilla on samat esineet’” (9.11.2018). Jutussa Leinonen tekee pesäeroa polyamoriaan mainittaessa, ettei hänen elämäntavassaan ole kyse ole ”polyamoria- tai hippijutusta” (emt.).

Lisäksi avoin suhde esiintyy mainintana Helsingin Sanomissa julkaistussa Kyösti Niemelän kolumnissa ”Se, että parisuhteessa osapuolilla on lupa harrastaa seksiä vain toistensa kanssa, ei ole enää itsestäänselvyys – ja se on hyvä asia kaikille” (27.9.2018).

Muissa yhteyksissä käsitellyt suhde- muodot	Lukumäärä
polyamoria	2
avoin suhde	1

5.3.1 Yhteenveto non-monogamisten suhteiden esittämisestä jutuissa

Jutuissa käsitellään ylivoimaisesti eniten polyamoriaa eri muodoissaan. On yleistä, että artikkelissa keskitytään kuvaamaan kolmen ihmisen suhdetta, oli kyse sitten kolmoissuhteesta (3 juttua) tai laajemmasta kuviosta (4 juttua). Se, miksi kolmen kuvio on niin usein esillä, voi johtua monista syistä. Se voi olla helpompi hahmottaa kuin esimerkiksi monen ihmisen verkosto – sekä toimittajalle että lukijalle. Syy voi olla kuitenkin myös esimerkiksi siinä, että haastateltava ei ole halunnut puhua kumppaniensa mahdollisista muista suhteista tai joidenkin suhteiden tilanne on voinut olla sellainen, ettei niistä ole haluttu kertoa kovinkaan yksityiskohtaisesti. Päätelmiä siitä, miksi näin on, on siis mahdoton tehdä pelkästään tämän aineiston perusteella.

Juttuja löytyy kuitenkin myös soolopolyamoriasta (3) ja suhdeverkostoista (2), vaikkakin

vähemmän. Polyamoriset lapsiperheet ovat artikkeleissa melko runsaasti edustettuina – heitä käsiteltiin neljässä artikkelissa. Nämä vastaavat suoraan niihin ennakkoluuloihin, joita artikkeleiden henkilöt ovat maininneet monisuhteisuudesta olevan: että monisuhteinen perhe on huonompi kasvuympäristö kuin monogaaminen ja että monisuhteisuus johtuu kyvyttömyydestä sitoutua. Sitoutumiseksi voi tietenkin käsittää muitakin asioita kuin onnistuneen lapsiperhearjen ja yhdessä asumisen, mutta niiden onnistumiseksi on myös kyettävä sitoutumaan.

Määrittelemättömiä tai muita polyamorisia suhteita oli aineistossa melko runsaasti (5). Tällöin on usein keskitytty enemmän johonkin muuhun asiaan kuin henkilön ihmissuhde-elämään tai sitten kyseisen kokijan osuus artikkelista on ollut niin pieni, ettei ihmissuhteisiin ole sen vuoksi menty kovinkaan syvälle.

Muu monisuhteisuus pääsee esille vain vähän. Ihmissuhdeanarkia esiintyy yhdessä artikkelissa ja avoin suhde kahdessa, toisessa tosin pelkkänä mainintana. Näitä suhdemuotoja ei käsitellä kovinkaan laajasti vaan osana isompaa juttua. Lisäksi esitellään vielä Leinosen asumisjärjestely, jonka sijoittaminen mihinkään suhdekategoriaan on hankalaa.

Tiivistettynä jutuissa nousevat siis esiin monet eri suhdemuodot, mutta polyamoriset suhdekuviot saavat enemmän tilaa kuin muut. Suljettuja polyamorisia suhteita käsitellään huomattavasti muita polyamorisia suhdekuvioita vähemmän.

5.3 Kuvat

Millaisia kuvia jutuissa esiintyy?	Kuinka monessa jutussa?
Henkilökuva kokijahaastateltavasta	9
Haastateltava tunnistettavissa	8
Haastateltava ei tunnistettavissa	1
Kuva kokijahaastateltavasta ja kumppaneista	1

Kuva haastateltavasta ja muusta perheenjäsenestä	1
Kuva haastateltavasta ja lemmikistä	1
Perheen lasten kuvia	2
Asiantuntijahaastateltavan kuva	1
Kuvituskuvia	3
Kolme asiaa tai esinettä	1
Kolme henkilöä	1
Kahden henkilön parisuhdekuvasto	1
Tunnistettavasti monisuhteisuuteen liittyvä asia tai symboli	1
Kuva kirjoittajasta	1
Kuva kirjailijasta	1
Ei kuvaa	1

Kuudestatoista artikkelista vain yhdessä ei ole kuvaa: Veikko Pöyhösen Helsingin Sanomissa julkaistussa yleisönosastokirjoituksessa (11.8.2018). Siinä kuvattomuus selittyy sillä, ettei yleisönosastokirjoituksissa useinkaan ole kuvaa.

Yhdeksässä jutussa on tunnistettava henkilökuva kokijahaastateltavasta. Ilta-Sanomien juttu ”Mia vapautui nelikymppisenä seurustelemaan samaan aikaan usean naisen ja miehen kanssa – äidin sanat jäivät mieleen” (3.4.2019) on ainoa juttu, jossa kokijahaastateltavasta on kuva, josta häntä ei voi tunnistaa. Lisäksi kolmessa jutussa kokijahaastateltavasta ei ole kuvaa lainkaan. Näitä ovat Ylen jutut ”Tajusin vasta aikuisena olevani polyamorinen’ – Mirkalle oikea ihmissuhteen muoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta”(10.12.2018) ja ”Miten käy arjen hellyydelle, kun yhdellä ihmisellä on samassa asunnossa kaksi kumppania? Toisen kumppanin läsnäollessa läheisyyden taso oli sama kuin vanhemmat olisivat läsnä” (Yle, 6.7.2018) sekä Helsingin Sanomien juttu ”Ari rakastui naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhelämää” (8.8.2018). Ensimmäisessä artikkelissa on kuvia muista kokijahaastateltavista mutta ei Timo Salmisesta. Myös toisesta Ylen jutusta puuttuu kuva vain toisesta haastateltavasta, Hanna Liljeblistä. Helsingin Sanomien jutussa Ari on ainut

kokijahaastateltava, eikä hänestä ole kuvaa lainkaan.

Kokijahaastateltavat	Luku- määrä (yht. 17 kpl)
Tunnistettavissa kuvassa	13*
Ilman kuvaa	3
Ei tunnistettavissa kuvasta	1

*) määrään laskettu kahdessa jutussa kokijahaastateltava esiintynyt Markus Oja kaksi kertaa

Jutuissa ”Paula on suhteessa sekä Antin että Erkin kanssa – nyt heillä on yhteinen lapsi: ’En tiedä, kumpi heistä on isä, emmekä aio selvittää sitä’” (Ilta-Sanomat, 1.3.2019) ja ”Enkeli-Elisasta kirjoittanut Minttu Vettenterä elää kahden miehen kanssa polyamorisisessa suhteessa: ’Miesten erilaisten työaikojen vuoksi parisuhdeaikaa järjestyy’” (Seura, 2.12.2018) esiintyi kuvat kokijahaastateltavista lastensa kanssa. Kummassakin jutussa lapsi on pieni vauva, jonka kasvot eivät ole suoraan kameraan päin. Lapsi ei ole helposti tunnistettavissa etenäkään enää myöhemmin, kun hän kasvaa. Ylen juttu ”Polyamorinen, steriloitu, panseksuaali Siiri Enoranta: Minua ei leimojen lyöminen häiritse tippaakaan, mutta silti haluaisin nyt vain ryömiä maan alle” (25.03.2019) on ainut juttu, jossa on kuva haastateltavasta muun perheenjäsenen, siskonsa, kanssa. Haastateltavasta ja lemmikistä on kuvia yhdessä jutussa.

Haastateltavien kumppaneita näkyy juttujen kuvissa vain vähän. Ilta-Sanomien jutussa ”Leidi Kujanpää ilmoitti miehelleen, ettei pysty enää yksiavioiseen suhteeseen – nykyään hänellä on neljä poikaystävää ja kaksi tyttöystävää” (1.3.2019) on haastateltavan kasvokuvan lisäksi myös tunnistettavia kuvia hänestä kumppaniensa kanssa. Myös Ylen jutussa ”Metamuruja ja polypalloja – onnistunut polyamoria vaatii uusia sanoja ja vastuunottoa omasta käytöksestä” (10.12.2018) on kuva Markus Ojasta kahden naisen kanssa, joiden kasvot ovat pois päin kamerasta. Missään ei kuitenkaan sanota, ovatko nämä naiset Ojan kumppaneita vai onko kuva lavastettu.

Jutuissa esiintyy myös kuvituskuvia. Helsingin Sanomien jutussa ”Ari rakastui

naimisissa olevaan Lilliin, vaikka niin ei aluksi pitänyt käydä – Nyt kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoria helpottaa lapsiperhe-elämää” (8.8.2018) esiintyy useampia kuvia kolmesta esineestä tai asiasta kuten esimerkiksi kolmesta hammasharjasta tai mukista. Ylen jutussa ”Miten käy arjen hellyydelle, kun yhdellä ihmisellä on samassa asunnossa kaksi kumppania? ”Toisen kumppanin läsnäollessa läheisyyden taso oli sama kuin vanhemmat olisivat läsnä”” (6.7.2018) puolestaan on käytetty kuvituskuva kolmesta tunnistamattomasta ihmisestä istumassa sohvalla. Myös kahden ihmisen parisuhdekuvastoa käytettiin samassa jutussa – muun muassa kuvaa yhteen liitetystä käsistä.

Kuvituskuva löytyi lisäksi vielä Ilta-Sanomien jutusta ”Lotalla ja Valolla on useita kumppaneita: ”Näin yhtä joka toinen ja toista joka toinen viikonloppu. Kolmannen kanssa näimme keskellä viikkoa”” (26.3.2019) on kuva Valosta pitelemässä More Than Two-kirjaa. Koska kirja on monisuhteisyyden klassikkoteos, olen sijoittanut kuvan ryhmään ”tunnistettavasti monisuhteisuuteen liittyvä asia tai symboli”.

Asiantuntijahaastattelusta on kuva vain Ylen jutussa ”Metamuruja ja polypalloja – Onnistunut polyamoria vaatii uusia sanoja ja vastuunottoa omasta käytöksestä” (28.12.2018). Jutussa on kuva Kahta Kauniimmmin-kirjan suomentaja Eeva Talvikalliosta. Jutun kirjoittajasta on kuva Helsingin Sanomien kolumnissa ”Se, että parisuhteessa osapuolilla on lupa harrastaa seksiä vain toistensa kanssa, ei ole enää itsestänselvyys – ja se on hyvä asia kaikille” (27.9.2018).

5.3.1 Yhteenveto kuvista

Lähes kaikissa jutuissa on jokin kuva. Kuva puuttuu vain Veikko Pöyhösen yleisönosastokirjoituksesta, jossa se selittyy juttutyypillä. Jutuissa on kaikkiaan seitsemäntoista kokijahaastateltavaa, joista kolmesta esiintyy tunnistettavassa kuvassa. Suurin osa monisuhteisista haastateltavista siis uskaltautuu kuviin omalla naamallaan. Kolmesta haastateltavasta ei ole kuvaa ollenkaan ja yhdessä hänestä on kuva, josta häntä ei voi tunnistaa. Näistä haastateltavista kaksi esiintyi koko nimellään ja kaksi vain etunimillä.

Haastateltavien kumppaneista on kuvia yhdessä jutussa. Lisäksi toisessa jutussa on kuva kokijahaastateltavasta kahden naisen kanssa, jotka katsovat pois päin kamerasta. Koska missään ei sanota heidän olevan haastateltavan kumppaneita, on mahdotonta sanoa, että näin olisi. Se, ettei kumppaneita näy jutuissa, ja että heidän nimensä on joistakin jutusta muutettu, voi kertoa siitä, että aihe on yhteiskunnassamme arka.

Kuvia lapsista on kahdessa jutussa, joissa lapset on kuitenkin kuvattu pieninä vauvoina ja sellaisesta kulmasta, että heitä on hankala tunnistaa. Muun perheenjäsenen kanssa otettu kuva on yhdessä jutussa, samoin kuin lemmikin kanssa. Myös asiantuntijahaastateltavasta on kuva vain yhdessä jutussa.

Kuvituskuvat keskittyvät enimmäkseen ihmissuhdekuvastoon. Niissä esiintyy kuvia ihmisistä esimerkiksi pitelemässä toisiaan kädestä sekä arjen esineitä. Kaikkiaan ne erosivat muiden ihmissuhdejuttujen kuvituskuvista pääasiassa siinä, että joissain kuvissa esineitä tai ihmisiä oli kolme kahden sijaan. Kuitenkin myös kahden ihmisen parisuhdekuvastoa käytettiin. Näiden lisäksi yhdessä jutussa on vielä kuva tunnistettavasta monisuhteisuuden liittyvästä asiasta tai symbolista.

Näiden lisäksi jutuissa on yksi kuva kolumnin kirjoittajasta ja kirja-arvostelussa kuva kirjailijasta.

5.5 Yhteenveto tuloksista

Opinnäytetyön tulosten mukaan näkökulmia löytyy jutuista useita. Yleisimmin jutuissa kartoitetaan kuitenkin sitä, miten monisuhteisudessa voi onnistua ja miksi haastateltava on valinnut sen suhdemuodokseen. Vain yhdessä yleisönosastokirjoituksessa näkökulma on negatiivinen. Se, että monet jutuista keskittyvät perusasioihin kertoo siitä, että lukijoille on vielä jonkin verran avattava niitä. Toisaalta myös muita näkökulmia näkyi, joka tarkoittaa sitä, että aiheen oletetaan olevan sen verran tuttu, että sitä ei tarvitse aina selittää lukijalle juurta jaksan.

”Miten” ja ”miksi”-kysymysten kautta käsitellään ja kumotaan myös ennakkoluuloja. Joissakin jutuissa näkökulma on kuitenkin selkeästi siinä, millaisia ennakkoluuloja ja

yhteiskunnallisia ongelmia monisuhteiset kohtaavat. Monisuhteisista ajatellaan juttujen mukaan esimerkiksi, että heillä on löyhä moraalit, he ovat kyvyttömiä sitoutumaan tai että he eivät sovellu vanhemmiksi. Yhteiskunnallisista ongelmista nousivat esiin näkymättömyys ja tuomitseminen tai sen pelko. Jutuissa mainitaan hyvin paljon samoja ennakkoluuloja ja yhteiskunnallisia ongelmia kuin muussa lähdeaineistossa. Lääkkeeksi ennakkoluuloille ne tarjoavat tiedon lisäämistä monisuhteisyydestä. Aiheesta kirjoitetut jutut tekevät juuri sitä.

Monisuhteiset itse pääsevät hyvin ääneen artikkeleissa. Jokaisessa jutussa, jossa on haastateltava, on myös kokijahaastateltava. Asiantuntijoita on myös mukana jonkin verran, kaikkiaan viidessä artikkelissa. Suurin osa heistä on tukemassa monisuhteisen ihmisen tarinaa ja kumoamassa ennakkoluuloja, mutta mukana on myös esimerkiksi neuvolapalveluiden esimies kertomassa siitä, kuinka neuvolapalveluissa suhtaudutaan monisuhteisiin. Yhdistyksen aktiivia haastateltiin kahdessa artikkelissa.

Non-monogamisia suhdemuotoja esiintyy jutuissa useampia: polyamoria, ihmissuhdeanarkia ja avoin suhde. Ylivoimaisesti eniten artikkeleita oli polyamoriasta. Mukana oli niin soolopolyamoriaa, polyamorisia verkostoja kuin kolmoissuhteitakin. Usein suhteet ovat joko kolmoissuhteita tai sitten jutussa käsitellään jotain kolmiota laajemmasta suhdeverkostosta. Avoimia polyamorisia suhteita esiintyi jutuissa huomattavasti suljettuja enemmän. Voisi sanoa, että aineistossa nousivat esiin monet eri tavat olla non-monogamisissa suhteissa, mutta polyamoriset suhteet saivat huomattavasti enemmän tilaa kuin muut. Tämä voi vääristää kuvaa monisuhteisyydestä, joskin on mahdollista, että polyamorisia suhteita on yksinkertaisesti muita enemmän. Tilastoja asiasta ei kuitenkaan ole.

Kokijahaastateltavat esiintyivät jutuissa enimmäkseen omilla kasvoillaan. Yhdestä haastateltavasta on kuva, josta häntä ei voinut tunnistaa ja kolmesta puuttui kuva kokonaan. Yhdessä näistä jutuista käytettiin vain haastateltavan etunimeä, toisessa haastateltavan kumppanien nimet oli muutettu. Haastateltavien kumppaneista kuvia oli hyvin harvoin. Jonkinlaista arkuutta aiheeseen siis voi epäillä yhä liittyvän.

Kuvituskuvat eivät poikenneet paljoa siitä, mitä muissa ihmissuhdejutuissa näkee.

Niiden joukossa oli muun muassa arjen esineitä ja ihmishahmoja viettämässä aikaa keskenään. Suurin ero perinteisiin parisuhdeartikkeleihin oli se, että joissain kuvissa henkilöitä tai esineitä oli kolme.

6 Pohdinta

6.1 Jatkotutkimusaiheet

Koska aineistoni on melko pieni ja keskittyy vain vuodelle 2018 ja osalle vuodesta 2019, jatkotutkimuksena voisi samalla otsikolla tehdä laajemmankin katsauksen. Kuten opinnäytetyön alussa kävi ilmi, monisuhteisuudesta kertovien juttujen määrä on kasvanut viimeisen kahden vuoden aikana paljon. Olisi mielenkiintoista tietää, miten esimerkiksi kymmenen vuotta sitten monisuhteisuudesta on kirjoitettu verrattuna tähän hetkeen.

Länsi-Savon internet-haulla ei löytynyt yhtään juttua koskien monisuhteisuutta. Tämä voi kieliä siitä, että ilmiö on näkymätön tai siitä ei jostain syystä haluta kirjoittaa. Voisi olla mielenkiintoista selvittää, mikä tilanne on muissa maakunnallisissa päivälehdissä – ja mikäli selviää, ettei niistäkään löydy juttuja, voisi tutkia miksi.

Koska pohjahaastatteluni ehtivät vanhentua opinnäytetyön aloittamiseen mennessä, voisi mielenkiintoinen tutkimuskohde olla myös se, mitä monisuhteiset ihmiset itse ajattelevat aiheen käsittelystä mediassa. Sen voisi toteuttaa esimerkiksi tavalla, jolla lähdeaineistooni kuuluva, Olli-Pekka Asikaisen työ seksuaalivähemmistöjen esittämisestä lehtikirjoituksissa, on toteutettu.

Myös aiheesta kirjoittaneita toimittajia voisi olla kiinnostavaa haastatella, esimerkiksi siitä, miksi on valinnut kirjoittaa juuri jostain suhdemuodosta tai näkökulmasta. Esimerkiksi Taiga Häkkilä ja Noora Valkonen Ilta-Sanomista olivat kirjoittaneet monisuhteisuuteen liittyviä juttuja.

Myös eri medioiden välistä vertailua voisi tehdä esimerkiksi siitä, miten monisuhteisuus tai monisuhteiset esitetään – kirjoitetaanko iltapäivälehdissä aiheesta eri tavalla kuin esimerkiksi Ylessä?

6.2. Oma oppiminen

En ollut aiemmin tehnyt opinnäytetyön kaltaista tutkimustyötä, joten se oli kokonaisuudessaan täysin uutta. Opin lisää lähteiden hausta ja käyttämisestä sekä tutkimusmenetelmistä. Tarkastelin myös ensimmäistä kertaa juttuja tutkimusmenetelmää apuna käyttäen. Se toi mukanaan haasteita, kun ajatuksien ei voinut vain antaa virrata paperille. Törmäsin monta kertaa opinnäytetyön tekemisen aikana erilaisiin pulmakohtiin ennen kaikkea aineiston järjestämisen, luokittelun ja teemoittelun suhteen. Tekemällä kuitenkin oppii ja uskon, että jos nyt tekisin toisen vastaavanlaisen työn, olisi se jo paljon luontevampaa.

Ennen kaikkea työtä tehdessä korostui se seikka, että hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Oma suunnittelutyöni ja perehtyminen aiheeseen oli varsin perusteellista, mutta jos tekisin työn uudestaan, niin tekisin ehkä vielä enemmän muistiinpanoja lähdeaineistoista. Silloin tutkimustuloksien vertaaminen siihen olisi mahdollisimman vaivatonta. Tietenkään aivan työn alussa ei voikaan osata ottaa kaikkea huomioon, sillä matkan varrella yllättävistäkin asioista voi tulla olennaisia.

Eräs asia, mitä en alkuun ihan täysin käsittänyt, oli käsitteiden hankala määrittely. Monisuhteiset itsekään eivät ole keskenään täysin yksimielisiä esimerkiksi siitä, mitä eri suhdemuotojen piiriin kuuluu, joten minunkin oli haasteellista tutkia niitä. En halunnut tehdä liikaa oletuksia ja laittaa sanoja ihmisten suuhun, mutta teemoittelua tehdessä minun oli myös uskallettava myös asettaa asioita kategorioihin – muuten niitä on hankala tutkia.

Vaikka monisuhteisuudesta ei ole kirjoitettu mediassa vielä kovinkaan paljon, olisi jutuissa ollut ties kuinka paljon tutkittavaa, enkä voi välttyä tunteelta, että työ jäi vähän kesken – mutta toisaalta opin myös sen, että on parempi tehdä selkeästi rajattu, vähän pienempi kokonaisuus hyvin kuin yrittää tutkia yhdellä kertaa aivan mahdotonta määrää asioita. Kenties joku muu voi tarttua niihin asioihin, jotka minulta jäivät tutkimatta.

Lähteet

- Asikainen, O-P. Miten seksuaalivähemmistöt esitetään mediassa? AMK-opinnäytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. 2015. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/100946/Asikainen_Olli-Pekka.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu: 27.11.2019.
- Jyväskylän yliopisto. Koppa-sivusto: Tutkimuksen suunnittelu. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-suunnittelu>. Luettu: 27.10.2019.
- Polyamoria – monisuhteisuusyhdistyksen verkkosivut. Luettavissa: <http://polyamoria.fi/>. Luettu 27.11.2019.
- Polyamoria – monisuhteisuusyhdistys. Polyamoria sote-alan ammattilaisille-opas. 2018. Luettavissa: http://polyamoria.fi/tiedostot/polyamoria_sote-alojen_ammattilaisille.pdf. Luettu 12.12.2019.
- Taivaloja, N-H. Oikeus kuulua, näkyä ja olla olemassa – diskurssianalyttinen näkökulma monisuhteisten palvelukohtaamistarinoihin. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto. 2018. Luettavissa: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/277748>. Luettu: 27.11.2019.
- Tieteen Termipankki, hakusana: Näkökulma Luettavissa: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:n%C3%A4k%C3%B6kulma>. Luettu: 17.10.2019.
- Tikkanen, H. Polyamoria – monisuhteisuuden rajat ja käytännöt. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto. 2016. Luettavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/168520/Tikkanen%20_%20sosiologia.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Luettu: 27.11.2017.
- Tuomi J. & Sarajärvi A. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Uudistettu painos. Tammi. 2018.
- Seguin L,J. The good, the bad, and the ugly: Lay attitudes and perceptions of polyamory. Tutkimusartikkeli. Quebecin yliopisto Montrealissa. 2017. Luettavissa: https://www.researchgate.net/publication/319973662_The_good_the_bad_and_the_ugly_Lay_attitudes_and_perceptions_of_polyamory. Luettu 27.11.2019.

Liitteet

Liite 1.

Sisällönerittelyn taulukko 1

<p>Jutu</p> <p>Polyamorianen stereotyyppiä käsittelevä Siiri Enoranta. "Mikä ei lempin polyamorianen haaste ujoakaan, mutta silti haluaisin nähdä työssäsi maan alla"</p>	Julkaisujärjestyksessä	Jututyypit	Kirjoittaja	Näkökulmat	Suhdemuoto	Avon/suljettu?	Sukupuoliset suhteissa	Seksuaaliset suuntaukset	Haast. nimet	Kohdalla: iät	Haast. roolit	Kuvat	Käsitteellänkö emmekö olojia?	Maintu emmekö osat ja tulot	
<p>Mietin, onko polyamoria... onni on ollut polyamorian... uusia asioita ja vertaistunnetta onasta lähtökohdasta</p>	28.12.2018 Vie	Ilmoitettu	Paula Tressalo	Milloin suhdemuotoja on monogamian ulkopuolella?	polyamoria, laajempi suhdetkuvio, keski-työmyen kolmioon	avon	ei mainittu	ei mainittu	Markus Oja, Eeva Talvikallio	ei mainittu	ei mainittu	henkilökuvaa Ojasta ja asiantuntijah aasareidava Talvikallioista	1 kuva: kuva Enoranta ja tämän sisästä 3 kuva: Oja kehiden naisen kanssa, nartollisesti kumppaneide n,	kyllä	Polyamoriane ihmiset eivät ole mntasuhkaisia. Maintu, että keltaava emmekö osat ja hokketyksiä.
<p>"Tuloin väkäläkseni... olevan polyamorian... Mielikalle oltiin ihmisuhteiden muoto löytyi perinteisen normin ulkopuolelta"</p>	10.12.2018 Vie	Ilmoitettu	Hilkka Nevala	Milloin suhdemuotoja on monogamian ulkopuolella?	mlänttämättömän polyamoria x 2, ihmisuhteiden, kka, soolopolyamor a	kaikki kolme avonina	Haastattelusta 3 on miehiä, Toimen Saimonella, suhde naiseen, karkenttan kohlilla mainttu haju suhteeseen naisen ja miesten kanssa. Muiden ei mainintoja sukupuoista suhteissa.	kakenttan tapauksessa Ileso- ja heterosuhteita, Alex Tuomi, Timo Salmisen	Mikka Kaskenvalta, Markus Oja, Alex Tuomi, Timo Salmisen	ei mainittu	3 kodiija, 1 yhdistyksen aktiivi (Markus Oja)	3 kuva: henkilökuva nusta haastattelvais ta paita! Timo Salmisesta	kyllä	Monsuhteisuus on peittämissä, Maintu, että keltaava gailon emmekö olojia.	
<p>Monsuhteisuus ajatellaan elämäntapaoppina lähtökohdalla teräpöissä, neuvoloissa ja lääkärissä – Timo Jousimo, 35. Ajoiti päälukioduokkoinen vanhemman puolella</p>	8.12.2018 Vie	Ilmoitettu	Janne Ahjopalo	Milloin suhdemuotoja on monogamian ulkopuolella?	polyamoria, kolmosuhte, polyamorian lapsiperhe	ei mainittu	nainen ja kaksi miestä	ei mainittu	Jousimo, Timo Jousimo, Mia-Helena Talvaloja, Marja Korvivo, Vironen, Ajja Saho	35	Jousimo: kodiija, Talvaloja: asiantuntija (gradun tekijä), Jousimo: kodiija, Talvaloja: asiantuntija (gradun tekijä) monisuhteiden palvelukohteamisista, seksuaaliterapeutti, seksuaalineuvoja, sosionomi, sosiaalipsykologi)	2 kuva: henkilökuvaa Jousimosta	kyllä	Monsuhteisuus ajatellaan seksuaalipäätteisenä. Polyamorianen suhde ei kestä niin kuin monogamian suhde.	

Liite 3. Sisällönerittelyn taulukko 3

Juttu	Julkaisujankohda	Juttyyppi	Kirjoittaja	Näkökulma	Suhdemuoto	Avoin/suljettu?	Sukupuolet	Suhteissa	Seksuaaliset suhteet	Haast. nimet	Kokijahaar. iät	Haast. roolit	Kuvat	Käsitelläänkö emmekö oltuja?	Mielipite emmekö oltuja?
<p>Merkkeillä on kaksi vakiintunutta parisuhdetta ja kolmas alitilalla – näin lähi- ja seittitiedot suhteiden välillä</p>	20.12.2018 Iltalehti	ihmituttu	Noora Valkonen	Miksi ja miten? (keskustelu, tsekkaukset, ajankäytön hallinta, osapuolien hyvinvointi) (tunteiden synnyttämisen osapuoli ihmisiä kohtaan, ihmisuhneiden riistuminen)	polymoria, laajempi suhdetoivotus, fokus kolmossa avoin	ei	haastateltava mies, mutta ei eritelty	ei mainittu	haastateltava nainen, Oja	Markus Oja, Niia-Helena Tarvaloja	30-40, 40-50, 50-60, 60-70, 70-80, 80-90, 90+	Oja: koki, Tarvaloja: asiantuntija (gradun tekijä, sosiologi, sosiaalipsykologi ja seksuaaliterapeutti)	2 kuvaa Ojasta	kyllä	haastateltava ja tuulet
<p>Vuoden lue tuimmat luvut: Sivooja Aino-Majalla Lemmonen näki keuhkotulehduksen kofin ja päätti elää toisin – ”Käskelin Lemmonen on valkoinen kaikkialla on samat esteet”</p> <p><i>Se, että parisuhteessa osapuolilla on luua haarakata seksia vain toistensa kanssa, ei ole enää itsestään selvä – ja se on hyvä asia kallellä</i></p>	27.9.2018 HS	kolumni	Kyösti Niemelä	Mitä suhdemuotojen riistuminen voi antaa monogamialle?	polymoria ja avoin suhde mainittuna	ei suhdemuotoa	ei suhdemuotoa	ei suhdemuotoa	ei suhdemuotoa	haastateltava ei	haastateltava ei	haastateltava ei haastateltavaa	1 kuva kolumnistista	ei	Monogamia ei ole turvallisempaa ja lapselle parhain kasvuympäristö. Aina ymmärtää, ettei monisuhteesta ihmisen tunnekaala tule kokonaan katoa, ja tulee eri tavalla nautittua. Monisuhteisuus ei muutu turvallisemmaksi.
<p>Yksivaiheisuus on yhä arvostettua – toison sen silti vään korkempaan iänneen</p>	11.8.2018 HS	yleisnosasto kirjoitus	Veikko Pyrhönen	Miksi monogamian tulus olla korkein iänne?	polymoria mainittu monisuhteisuus ei synnyttämällä suhdemuotoa	ei suhdemuotoa	ei suhdemuotoa	ei suhdemuotoa	ei suhdemuotoa	haastateltava ei	haastateltava ei	haastateltava ei haastateltavaa	ei kuvaa	juttuun sisällytetty emmekö oltuja	Monogamia ei ole turvallisempaa ja lapselle parhain kasvuympäristö. Aina ymmärtää, ettei monisuhteesta ihmisen tunnekaala tule kokonaan katoa, ja tulee eri tavalla nautittua. Monisuhteisuus ei muutu turvallisemmaksi.
<p>Vanhemman naisen ja nuoren miehen suhteessa vain toinen osapuoli voi saada lapsia – Maria, Veikko käsittelee polyamoriat</p> <p><i>8.8.2018 HS</i></p>	8.8.2018 HS	kirja-arostelu	Aini Valtonen	Miten Veikko on onnistunut teoksensa kirjoittamisessa? (mmu, monisuhteisuuden liittymätön näkökulma)	polyamoriat mainittu	avoin	ei suhdemuotoa	heterosuhteita	haastateltavaa	haastateltavaa	haastateltavaa	1 kuva kirjallisuudesta	ei	haastateltavaa	
<p>Airi rakastui naimisissa olevaan Ullin, vaikka niin ei olisi pitänyt käydä – NYT kolme aikuista asuu saman katon alla ja sanoo, että polyamoriat heipottaa lapsiperhe-elämää</p> <p><i>8.8.2018 HS</i></p>	8.8.2018 HS	ihmituttu	Aminna Vainio	Mitä aista on monisuhteinen perhe-elämä?	polymorian avoin suhde, laajempi suhdetoivotus, fokus kolmossa ei mainittu	ei suhdemuotoa	haastateltavaa	heterosuhteita	Airi, Aisla Urttu	Airi: 33	haastateltavaa	3 kuvaa 2 kuvassa Vetterterä	kyllä	haastateltavaa	
<p>Enkelit-Eihsasta kirjoittanut Minttu Vetterterä ei lähi kahden miehen kanssa polyamoriat suhteessa. ”Meidän erillisten työaikojen vuoksi parisuhteellisa laajestyy”</p> <p><i>2.12.2018 Seura</i></p>	2.12.2018 Seura	henkilöjuttu	Unda Rantanen	Mitä aista on monisuhteinen perhe-elämä? (mmu, monisuhteisuuden liittymätön näkökulma)	polymoria, triadi, polyamorien lapsiperhe	suljettu	haastateltavaa	heterosuhteita	Minttu Vetterterä	Vetterterä: 47	haastateltavaa	3 kuvaa 2 kuvassa Vetterterä	kyllä	haastateltavaa	